

NEFELEJCS KATOLIKUS ÓVODA

PEDAGÓGIAI PROGRAM

2013.

Szentgyörgyi Albert: Ima a gyermekekért

Uram, mentsd meg a gyermekeinket.

Mentsd meg értelmüket, hogy
romlottságunk ne rontsa meg őket.

Mentsd meg életüket, hogy fegyverek,
melyeket mások ellen kovácsolunk,
ne őket pusztítsák,

hogy jobbak lehessenek szüleiknél,
hogy építhessék önnön világukat,
a szépség, tisztesség, összhang, jóakarát
és méltányosság világát,
melyet a béke és a szeretet kormányoz.
Mindörökké.

Tartalomjegyzék

1. Bevezető.....	4
1.1. A pedagógiai program célja, feladata.....	4
1.2. Jogszabályi háttér	4
2. Az intézmény jellemzői, története	4
3. Az óvoda pedagógiai programja	5
3.1. Óvodánk nevelési alapelvei, értékei, célkitűzései	5
3.1.1. Bevezetés	5
3.1.2. Alapelveink	6
3.1.3. Küldetésünk	6
3.1.4. Gyermekkép.....	6
3.1.5. Óvodakép	8
3.1.6. Céljaink.....	8
3.1.7. Feladataink.....	9
3.2. Az óvodai nevelés feladatai, tevékenységei	9
3.2.1. A hitre nevelés erősítése	9
3.2.2. Egészséges életmód alakítása.....	10
3.2.3. Az érzelmi, az erkölcsi és a közösségi nevelés biztosítása	13
3.2.4. Az anyanyelvi, az értelmi fejlesztés és nevelés megvalósítása.....	16
3.3. Az óvodai élet szervezési elvei	18
3.3.1. Személyi feltételek.....	18
3.3.2. Tárgyi feltételek	19
3.3.3. Az óvodai élet megszervezése	20
3.3.4. Ünnepek, kirándulások, sportprogramok	20
3.3.5. Az óvodai csoportok napirendje	22
3.3.6. A tevékenységek szervezeti formái.....	22
3.4. A katolikus óvoda tevékenységi formái és az óvodapedagógus feladatai.....	23
3.4.1. Hitre nevelés – a hitoktatás keretében.....	23
3.4.2. A játék	25
3.4.3. Verselés, mesélés	28
3.4.4. Ének-zene, énekes játék, gyermektánc	31
3.4.5. Rajzolás, festés, mintázás, kézimunka	34
3.4.6. Mozgás.....	35
3.4.7. A külső világ tevékeny megismerése.....	39

3.4.9. A tevékenységekben megvalósuló tanulás.....	45
4. Az iskolára készítő tétel.....	48
5. Az óvoda gyermek- és ifjúságvédelmi tevékenysége	49
5.1. Gyermekvédelem.....	49
5.2. A szociális hátrányok enyhítését segítő tevékenység, a gyermekek esélyegyenlőségét szolgáló intézkedések.....	51
6. Tehetséggondozás	52
7. Sajátos nevelési igényű gyermek fejlesztésének szervezeti keretei.....	53
8. A gyermeki fejlődés mérése.....	58
9. A szülő, a gyermek és a pedagógus együttműködésének formái.....	58
10. Legitimációs záradék	61
11. Ratifikációs záradék.....	62

1. Bevezető

1.1. A pedagógiai program célja, feladata

A nevelő és oktató munka az óvodában pedagógiai program szerint folyik. A pedagógiai programot a nevelőtestület fogadja el és a fenntartó hagyja jóvá. A pedagógiai programot nyilvánosságra kell hozni.

Az Alapprogram a hazai óvodai neveléstörténet hagyományaira, értékeire, nemzeti sajátosságaira, a pedagógiai és pszichológiai kutatások eredményeire, a nevelésügy nemzetközileg elismert gyakorlatára építve határozza meg a magyarországi óvodákban folyó pedagógiai munka alapelveit.

1.2. Jogsabályi háttér

Az 1993. évi LXXIX. Köznevelési törvény és az 1996. évi módosítása kötelezővé tette, hogy az óvodák az Óvodai Nevelés Országos Alapprogramja alapján 1999. szeptember 1.-től helyi program alapján dolgozzanak.

A pedagógiai program tartalmát a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXCV. Törvény 363/2012.(XII. 17.) Kormányrendelete, valamint a 20/2012. (VIII. 31.) a nevelési-oktatási intézmények működéséről és a köznevelési intézmények névhasználatáról szóló 51/2012. EMMI rendelet határozza meg.

2. Az intézmény jellemzői, története

Óvodánk jelenleg három épületben egy helyen, egy vezetés alatt működik.

Az óvoda a településen 1972. április 5-től kezdte meg a működését a Mária tér 1. szám alatt, a régi iskola épületében 1 osztatlan csoporttal (25 gyermek).

Óvodánk a Szeged vonzáskörébe tartozó, tőle 17 km-re lévő homokos talajú alföldi községben, Zsombón található. Lakóhelyünkön a mi óvodánk az egyetlen, így a szülők szabad óvodaválasztása nem realizálódhat. A településnek 3500 fő lakosa van. A lakosság iskolázottsága magas szintű.

Egyre több vállalkozás működik helyben, munkát biztosítva az itt lakóknak. Sokan folytatnak mezőgazdasági tevékenységet, mely sokirányú jártasságot igényel. Többen Szegeden dolgoznak különböző munkakörökben.

A gyermekek elsősorban községünkben és annak tanyás dűlőiből kerülnek óvodánkba, gondozottan és az óvodai életre felkészülve. Elenyésző számban a szomszédos községek hozzánk közeli részeiből is jönnek.

Bővítések, változások

- 1977. szeptember 1-től hozzáépítéssel bővítve 1 foglalkoztatóval, 1 tálalókonyhával, vizesblokkal, 2 részben osztott csoporttal - 65 gyermek.
- 1981. szeptember 1-től szolgálati lakásból átalakított 3. foglalkoztató 3 osztott csoporttal – 82 gyermek.
- 1991. szeptember 1-től új szárny épült, így összesen 4 csoport van, a tálalókonyha melletti csoportszoba ebédlőként funkcionál – 138 gyermek.
- 1992. október 1-től a Gyermekjóléti Szolgálat helyiségeinek átalakításával plusz egy délelőtti foglalkozást nyújtó csoport került kialakításra, óvodánk így 5 csoportos lett.
- 1994. szeptember 1-től a Mária tér 2. számú szolgálati lakás átalakításával 1 csoport és egy szükségterem, tehát 6 + 1 csoportra bővült, amely 1999. szeptember 1-ig így működött.
- 1999. szeptember 1-től 6 csoportra csökkent.
- 2007. őszétől 5 csoportos óvodaként működött.
- 2011. szeptemberétől 6 csoportos, egyházi fenntartású intézményként működik.

3. Az óvoda pedagógiai programja

3.1. Óvodánk nevelési alapelvei, értékei, célkitűzései

3.1.1. Bevezetés

Nevelni annyit jelent, mint segíteni a gyermeket abban, hogy kifejlődjön benne az „ember”, hogy kiteljesedjen személyisége. Minden gyermeket – mint fejlődő személyiséget – szeretetteljes gondoskodás és különleges védelem illet meg. A gyermek nevelése elsősorban a család joga és kötelessége, a nevelésben az óvoda kiegészítő, esetenként hátránycsökkentő szerepet játszik.

A gyermek Isten ránk bízott ajándéka. Szüleinek olyan kincse, amelynek értékét gyakran kevésbé ismerik, az óvoda nevelőmunkája során ez a kincs a szülő számára fokozatosan föltáruul.

Sok gyermek a katolikus óvodában szerzi első vallásos ismereteit. Életkori sajátosságaiból fakadóan fontos, hogy kezdetben az őt körülvevő felnőttek (óvodapedagógusok és a nevelőmunkát segítők) példájából tapasztalja meg Isten szeretetét.

Az emberi személyiség kialakulása a gyermekkortól kezdve a kamaszkoron át az ifjúkorig hosszú folyamat. Minden korszaknak megvan a maga jellemzője mind érdeklődésben, mind emberi példákban, mind olyan értékekben, amelyre érzékenyek.

Az óvodai nevelés a gyermeki személyiség teljes kibontakoztatására törekszik az egyenlő hozzáférés biztosításával, az emberi jogok és a gyermeket megillető jogok tiszteletben tartásával; oly módon, hogy minden gyermek egyenlő eséllyel részesülhessen színvonalas nevelésben. Az óvodai nevelési folyamat célja, feladata a gyermeki személyiség harmonikus testi és szociális fejlődésének elősegítése.

Óvodánk arculatát olyan nevelni tudó és akaró óvodapedagógusok határozzák meg, akiket összeköt a közös hit. Nevelésünk alapját közös élményeink, ünnepeink és személyes példánk adja. Olyan

erkölcsi értékek felé nyitjuk ki a gyermekek szívét, keltjük fel érdeklődésüket, amelyekre később lehet építeni. Óvodánkban a szeretet, mint a keresztény értékrend alappillére van jelen.

3.1.2. Alapelveink

A gyermek nevelése elsősorban a család joga és kötelezettsége, ebben óvodánk kiegészítő szerepet játszik.

A gyermeki személyiséget tiszteletben tartjuk, elfogadjuk, szeretjük és megbecsüljük őket.

Nevelőmunkánk során lehetővé tesszük és segítjük a gyermek személyiségfejlődését, egyéni képességei kibontakozását.

Óvodai nevelő munkánkat tudatosan tervezzük és végezzük.

Óvodánkat mentessé tesszük minden olyan személytől, eljárasmódtól, eszköztől, aki vagy ami a személyiség kibontakoztatását károsan befolyásolhatja.

Az óvoda pedagógiai tevékenységrendszer és tárgyi környezete segíti a gyermek környezettudatos magatartásának alakulását.

3.1.3. Küldetésünk

A gyermeknevelés igazi értelme az, hogy neveljük a gyermeket, gyarapítsuk őket testileg, lelkileg.

A katolikus nevelési feladat több az emberségre, közösségi életre való nevelésnél.

Nevelésünk célja a harmonikus személyiség kialakításán túl egy olyan irányt mutatni a gyermek számára, amihez élete minden szakaszában visszatérhet és meríthet belőle.

A katolikus óvoda missziós feladatot tölt be a nevelés és a tanulás megalapozása során.

Óvodánk alapvető küldetése az egészséges személyiség és a hit alapjainak megteremtése. A gyermek számára megfelelő erkölcsi nevelés szükséges, melyre aztán ráépülhet a hit.

A családokkal való kapcsolattartás folyamán a katolikus óvoda remélhetőleg egyre több embert segíthet az igaz értékek megtalálására. Éppen ezért a katolikus intézmény nyitott mindazon családok számára, akik elfogadják katolikus szellemiségét.

A katolikus óvoda céljait akkor éri el, ha az óvodapedagógusok, a nevelőmunkát segítő dolgozók, az egész alkalmazotti közösség szellemiségét a keresztény értékrend jellemzi.

3.1.4. Gyermekkép

Az Alapprogram abból a tényből indul ki, hogy az ember mással nem helyettesíthető, szellemi, erkölcsi és biológiai értelemben is egyedi személyiség és szociális lény egyszerre.

A gyermek fejlődő egyéniség, fejlődését genetikai adottságok, az érés sajátos törvényszerűsége, a spontán és tervszerűen alkalmazott környezeti hatások együttesen eredményezik.

E tényezők együttes hatásának következtében a gyermeknek sajátos, életkoronként változó testi és lelki szükségletei vannak.

A személyiség szabad kibontakozásában a gyermeket körülvevő személyi és tárgyi környezetnek meghatározó szerepe van.

Célunk az óvodás gyermek kulcskompetenciáinak fejlesztése (értelmi, érzelmi, szociális, testi).

Középpontban a gyermekekben rejlő lehetőségek kibontakoztatása, a kreativitás fejlődése áll, s meghatározó élmények egész sorát élik át.

A gyermekközpontú pedagógiai folyamat alapvető feltétele az empátikus, befogadó nevelés, összhangban az egyenlő hozzáférés elvével. Az óvodáskor végére a gyermek a különbözőségekkel természetes módon együtt él, korának megfelelő módon empátikus, szolidáris játszótárs, csoporttárs.

Képesek vagyunk arra, hogy a gyerek fülével halljunk, szemével lássunk és szívével érezzünk.

Képesek leszünk a gyerekekkel együtt megélni a bejárt és még ismeretlen utakat.

Hiszünk abban, amit csinálunk.

Olyan légkört teremtünk magunk körül, hogy félelem és feltételek nélkül bizalomra érdemesek legyünk.

Pedagógiai alapelveinket a keresztény szemlélet hatja át.

Az óvodai nevelés gyermekközpontú, befogadó, a gyermeki személyiség kibontakozásának elősegítésére törekszik az életkori és az egyéni sajátosságok, valamint az eltérő fejlődési ütem figyelembevételével. Biztosítja minden gyermek számára, hogy egyformán magas színvonalú és szeretetteljes nevelésben részesüljön, s meglévő hátrányai csökkenjenek. Nem ad helyet semmiféle előítélet kibontakozásának.

Gyermekképünket a család teljességében látjuk, ahol édesanya, édesapa, testvérek, nagyszülők vannak jelen, ennek természetességét hangsúlyozzuk. Ószinte kapcsolatot alakítunk ki a szülőkkel, hogy azonos elvek szerint neveljünk.

Személyiségük szabad kibontakoztatásában a gyermeket körülvevő személyi és tárgyi környezetnek meghatározó szerepe van:

- megismertetjük a gyermekeket a keresztény értékekkel,
- egészséges életmódjukat alakítjuk,
- környezettudatos magatartásukhoz segítjük őket.

„Ha az embert olyannak vesszük,
mint amilyen,
tulajdonképpen rosszabbá tesszük,
de ha olyannak vesszük őt,
amilyennek lennie kell, akkor azzá
tesszük őt, amivé lehetne.”

Goethe

3.1.5. Óvodakép

Az óvoda közvetetten segíti az iskolai közösségbe történő beilleszkedéshez szükséges gyermeki személyiségvonások fejlődését. Pedagógiai tevékenységrendszerével és tárgyi környezetével hozzájárul a gyermekek környezettudatos magatartásának alakításához.

Óvodánk a közoktatási rendszer önálló nevelési intézménye. A családi nevelés kiegészítője, a gyermek harmadik életévétől az iskolába lépésig.

Szakmailag önálló nevelési intézményként segítjük a családi nevelést. Biztosítjuk az óvodáskorú gyermekek nevelésének és fejlődésének optimális feltételeit.

A katolikus óvoda a katolikus közoktatási rendszer legelső láncszeme. Itt szerezheti meg a gyermek egy életre a legalapvetőbb emberi ismereteket, magatartásformákat: a szereteten alapuló értékrendet, az odafigyelést és a rácsodálkozást Istentől kapott világunk nagyszerűségeire.

Óvodánk arculatában óvjuk azokat az értékeket, hagyományokat, amelyeket közösségünk az óvoda fennállása alatt kialakított. Ilyenek pl. a gyermekmisék, a családi napok, a sportnapok, a kirándulások az évnnyitó és évváró közös mise a templomban a szülőkkel együtt.

Óvodánk funkciója: óvó- védő
szociális
nevelő és személyiségfejlesztő

Óvodánk nevelési célja, hogy a 3-6-8 éves gyerekek sokoldalú, harmonikus fejlődését, a gyermeki személyiség kibontakoztatását elősegítse, az életkori és egyéni sajátosságok és az eltérő fejlődési ütem figyelembevételével.

3.1.6. Céljaink

Az óvodások nyugodt, élmény gazdag, harmonikus fejlődésének elősegítése a magasabb rendű érzelmek kibontakoztatásával, az életkori és egyéni sajátosságok figyelembevételével.

Sokoldalú képességfejlesztés segítségével a gyermeki személyiség egészére irányuló fejlődés biztosítása, elősegítése.

Komplex élmények biztosításával, segítségével erős érzelmi kötődés kialakítása a gyermekek és a művészetek között.

Az óvodai nevelés sajátos eszközeivel törekszünk az esélyegyenlőség biztosítására, a hozott hátrányok kompenzálására.

Az óvoda kialakult pedagógiai értékeinek megőrzésére törekvés.

A gyermekek környezettudatos szemléletének és magatartásának megalapozása

Alapozzuk az egész életen át tartó tanulás kialakulását segítő alap és kulcskompetenciákat, melyek a tudás alapú társadalomban mindenki számára nélkülözhetetlenek.

A sajátos nevelési igényű gyermekek integrálásával esélyegyenlőségük biztosítása.

3.1.7. Feladataink

Az óvodai nevelés feladata az óvodáskorú gyermek testi és lelki szükségleteinek kielégítése. Ezen belül:

- az egészséges életmód alakítása,
- az érzelmi, az erkölcsi és a közösség nevelés,
- az anyanyelvi-, értelmi fejlesztés és nevelés megvalósítása.

Az érzelmi biztonságot nyújtó derűs, szeretetteljes óvodai légkör megteremtése.

A gyermeki közösségben végezhető sokszínű, az életkornak és fejlettségnek megfelelő tevékenységek szervezése, különös tekintettel a szimbolikus játékra, mert ezeken keresztül gondoskodunk az életkornak megfelelő műveltségtartalmak közvetítéséről.

A gyermek egészséges fejlődéséhez és fejlesztéséhez szükséges személyi, tárgyi feltételek biztosítása.

Hitre nevelés biztosítása hitoktatás keretén belül azon családok gyermekeinek számára, akik igénylik.

3.2. Az óvodai nevelés feladatai, tevékenységei

A katolikus óvodai nevelés feladata az óvodáskorú gyermek testi és lelki szükségleteinek kielégítése.

Ezen belül:

- a hitre nevelés erősítése
- az egészséges életmód alakítása
- az érzelmi nevelés és a szocializáció biztosítása
- az anyanyelvi, az értelmi fejlesztés és nevelés megvalósítása

3.2.1. A hitre nevelés erősítése

A katolikus óvodában a kisgyermek hitre nevelésének elsődleges célja a családi keresztény nevelés támogatása, folytatása, a katolikus értékek erősítése, valamint közvetítése a gyermek által azokba a családokba, akik ezt hitoktatás keretében igénylik.

Céljaink

- a katolikus embereszmény megalapozása,
- ismerjék meg a gyermekek a vallásos környezetet, legyen módjuk tapasztalatszerzésre, élménygyűjtésre, ezek közös feldolgozására,
- alakuljanak ki bennük az alapvető vallási fogalmak tartalmi, ismerjék és szeressék meg Jézust, életének főbb eseményeit,
- a katolikus hitélet megtapasztalása az óvodai élet során,
- segítsük őket hozzá, hogy megismerkedhessenek a templomi közösséggel, tanulják meg a helyes keresztvetést, és kötött szövegű gyermekimákat,

- a Krisztustól tanult erények: felebaráti szeretet, megbocsátás, segítőkészség, bűnbánat, önzetlenség, figyelmesség fejlesztése, jóság, szófogadás gyakorlása,
- a teremtett világra való rácsodálkozás képességének kialakítása, fejlesztése (öröm, hála, megbecsülés, védelem, óvás, felelősség, stb.).

3.2.2. Egészséges életmód alakítása

Az egészséges életmódra nevelés, az egészséges életvitel igényének alakítása, a gyermek testi fejlődésének elősegítése ebben az életkorban kiemelt jelentőségű. Ezen belül az óvodai nevelés feladata:

- a gyermek gondozása, testi szükségleteinek, mozgásigényének kielégítése;
- a harmonikus, összerendezett mozgás fejlődésének elősegítése;
- a gyermeki testi képességek fejlődésének segítése;
- a gyermek egészségének védelme, edzése, óvása, megőrzése;
- az egészséges életmód, a testápolás, az étkezés, az öltözködés, a pihenés, a betegségmegelőzés és az egészségmegőrzés szokásainak alakítása;
- a gyermek fejlődéséhez és fejlesztéséhez szükséges egészséges és biztonságos környezet biztosítása;
- a környezet védelméhez és megóvásához kapcsolódó szokások alakítása, a környezettudatos magatartás megalapozása;
- megfelelő szakemberek bevonásával – a szülővel, az óvodapedagógussal együttműködve – speciális gondozó, prevenciós és korrekciós testi, lelki nevelési feladatok ellátása.

Az egészséges életmód szokásainak kialakítása csak a családdal összhangban lehet eredményes, ezért törekvéseinket a szülőkkel is megosztjuk, együttműködésüket kérve az egységes elvárások megteremtésében.

Az egészséges életmódra nevelés céljai:

- az egészséges életvitelhez szükséges szokások kialakítása,
- az egészség megőrzésére, óvására, az egészséges állapot megbecsülésére nevelés,
- a gyermekek felkészítése a tágabb szociális környezet káros hatásainak kivédésére.

A gondozás és egészséges életmódra nevelés feladatai

Az egészséges óvodai környezet kialakítása

Az óvoda épületének használata során elsődleges szempont az egészséges és biztonságos környezet. A konyhában, a tállalás során a higiénia betartása, balesetek elkerülése.

Az óvoda helyiségeinek berendezésénél figyelembe vesszük a gyermekek testi adottságait (testmagasság, testsúly, teherbírás, stb.), a biztonsági szempontokat (gyermekmagasságban elhelyezett tárgyak) és esztétikus megoldásokra törekszünk.

Óvodánkban barátságos, természetes alapanyagú bútorokkal és berendezési tárgyakkal felszerelt csoportszobák veszik körül a gyermekeket. Jó minőségű, tartós játékokkal játszhatnak, azok ellenőrzésével és tisztántartásával előzzük meg a balesetveszélyt és a betegségeket. A játékeszközöket a gyermekek számára elérhető magasságban helyezük el, így azok napi elrendezése rendszeretetre és az esztétikum iránti fogékonyságra nevelnek. Csoportszobáink és öltözőink világosak, berendezésükkel kényelmes helyet biztosítunk mindenki számára. Csoportjainkban megfelelő szellőztetésre van lehetőség.

A gondozási folyamatokhoz szükséges egyéb helyiségek:

- öltözők (jellel ellátott öltöző szekrények, családoknak szóló információs tábla),
- mosdók (jellel ellátott törölközők, fésűk, fogmosó felszerelés, zuhanyozók),
- tornaterem (ablaküveg védelme, biztonságos, óvodáskorúak számára alkalmas mozgásfejlesztő eszközök és kézi szerek, csúszásgátlás, nagyméretű szabad hely a mozgáshoz),
- az udvar sokféle, sokszínű lehetőséget biztosít a gyermekek számára; az utcai forgalom elenyésző, udvarunk játékparkjának bővítését folyamatosan feladatunknak tekintjük; az udvar és a virágoskert lehetőséget biztosít gyermekeink természetszeretetének fejlesztésére és a munkára nevelésre.

Egészségre nevelés, gondozás

A napirend helyes szervezésével segítjük az egészséges életritmus kialakítását.

Egy-egy csoport gyermekeire vonatkozó egészségügyi szokás- és szabályrendszer megtervezésénél figyelembe vesszük a családból hozott szokásokat és a gyermekek egyéni sajátosságait. Így nevelési tervünk gondozási része egyénre szabott feladatokat is tartalmaz.

Óvodánk az ételeket készen kapja, ezért csak a táplálék kiegészítése jelent számunkra kiemelt feladatot. A gyermekek vitaminszükségletét kielégítő nyers gyümölcsök és zöldségek minden nap kerülnek asztalunkra. Így válik gyermekeink számára a zöldség és a gyümölcs fogyasztása a természetes étkezési kultúra részévé. Óvodásainkat arra neveljük, hogy minden ételt érdemes megkóstolni, de nem erőltetjük az evést, ha nem ízlik nekik. A gyermekek egyéni táplálkozási szokásait toleráljuk, de nevelési próbálkozásainkat nem adjuk fel.

A diétára vagy egyedi táplálkozásra (pl. liszt érzékeny, ételallergiás) szoruló gyermekeket természetesen körültekintően és gondosan látjuk el.

Folyadék fogyasztására az egész nap folyamán lehetőséget biztosítunk.

A tízórai, az ebéd és az uzsonna elfogyasztása közösen, a csoportok napirendjének megfelelően történik. Kellő időt biztosítunk az étkezéshez, egyéni szükségletek figyelembe vételével.

A kulturált étkezéshez tartozik, hogy minden fogást külön tányéron tálalunk, ügyességüknek megfelelő evőeszközöket adunk a kezükbe.

Az öltözködés által védjük meg testünket az időjárás változásaival szemben. Egészségügyi szempontból fontos a váltó-, ill. tartalékruha az óvodában. A délutáni pihenéshez pizsamát vesznek fel a gyermekek. A szülők figyelmét felhívjuk az időjárásnak megfelelő öltözködésre az udvaron és az óvodán belül is.

A testápolás védi a gyermekek egészségét, elősegítjük rendszeres tisztálkodásukat és tisztaságigényük kialakítását. Az önkiszolgáláshoz szükséges készségek kialakítását nagymértékben

segíti az óvodapedagógus és a dajka, miközben fontos a felnőtt és a gyermek közti meghitt kapcsolat.

A mozgás a gyermek természetes belső igénye, kielégítésére egész nap lehetőséget biztosítunk. Óvodásaink mozgásigénye egyénenként eltérő, változatos tevékenységek felkínálásával segítjük szükségletük megvalósítását. Szervezett, közös élményt nyújtó sétákra is elvisszük a gyermekeket. A megtett út hossza, a séta időtartama a gyermekek életkorához igazodik. Óvodásaink edzését, mozgáskoordinációjának fejlesztését sokféle mozgásos tevékenységgel segítjük.

Sok időt töltünk a szabadban. A jó levegő, a napfény erősítik a gyermekek szervezetét, segítenek a betegségmegelőzésben, hiszen fokozódik ellenálló képességük, könnyebben alkalmazkodnak az időjárás változásaihoz.

A pihenés, alvás a gyermekek testi, szellemi fejlődését szolgálja. Időtartama egyénenként eltéréseket mutat. Feladatunk, hogy a nyugodt pihenés feltételeit (levegőcsere, mese, csend) biztosítsuk a gyermekek számára.

Az egészséges életmódra nevelés tartalma

- Testápolás: a gyermekek először segítséggel, majd önállóan szappannal kezet mosnak, törölköznek, használják a WC papírt, lehúzzák a WC-t. Fokozatosan elsajátítják a zsebkendő és fésű használatát, a helyes fogmosást. Tiszteletben tartjuk a gyermekek intimitását.
- Önkiszolgálás: kezdetben a gyermekek ismerkednek az egyes használati tárgyak alkalmazásával, az önkiszolgálás műveleteinek sorrendjével.
- Később az önkiszolgálás készségei gyakorlás során megszilárdulnak és a nagyok már önállóan elégítik ki szükségleteiket.
- Étkezés: a gyermekek kezdetben (szükség esetén) segítséggel, majd önállóan terítenek maguknak, használják az evőeszközöket, szükségletüknek megfelelően esznek, isznak, használják a papírszalvétát.
- Öltözködés: a gyermekek először segítséggel, majd önállóan le- és felveszik, ki- és begombolják ruháikat. Cipőiket le-és felhúzzák, később fűzik és kötik. Elsajátítják az öltözködés sorrendjét, a ruhák hajtogatási módját, vigyáznak ruházatukra.
- Környezet rendben tartása: a gyermekek saját holmijukat, játékaikat, foglalkozási eszközeiket helyre teszik, használják a lábtörlőt, elsajátítják a takarójuk összehajtásának módját, az ajtókat csendesesen nyitják és csukják, rendet tartanak maguk körül. Ha szükséges, felseprik a szemetet.

Az óvodapedagógus szerepe a folyamatban

A hatékony nevelőmunka érdekében megismerjük az óvodánkba kerülő gyermekek otthoni életritmusát, étkezési és egészségügyi szokásait. Személyes példamutatással és gyakoroltatással segítjük az egészséges életmódhoz szükséges készségek kialakítását, és a gondozás kialakítását. Figyelemmel kísérjük óvodásaink testi és lelki egészségének állapotát, együttműködünk a szülőkkel és az egészségügyi szakemberekkel a betegségek megelőzése érdekében és kiszűrésében.

A fejlődés várható eredménye

Legkésőbb az óvodáskor végére a gyermekek önállóan tisztálkodnak, fésülködnek, öltözködnek, étkeznek. Helyesen használják a zsebkendőt, megtanulnak helyesen orrot fújni, fogat mosni, minden evőeszközt helyesen használnak, meghatározzák a megenni kívánt étel mennyiségét. Esztétikusan terítenek, hajtogatják, s helyezik el ruháikat, takarójukat. Saját külsejüket és környezetüket igyekeznek rendben tartani.

3.2.3. Az érzelmi, az erkölcsi és a közösségi nevelés biztosítása

Célok

A személyiségen belül az érzelmek dominálnak, ezért elengedhetetlen, hogy óvodánkban a gyermeket, érzelmi biztonságot nyújtó közvetlen, nyugodt családi, szeretetteljes légkör vegye körül, mivel az óvadás gyermekekre jellemző a magatartás érzelmi vezéreltsége.

- A gyermek felnőttekkel és a társaival való együttműködését, kapcsolatát pozitív attitűd, érzelmi töltés jellemezze.
- Egyszerre segítsük a gyermek szociális érzékenységének fejlődését és éntudatának alakítását, ezáltal erősödnek önértékesítő és önkifejező törekvései.
- Az óvodai élet segítse a gyermek erkölcsi tulajdonságainak és akaratának fejlődését, a szokás- és normarendszer megalapozását.
- Ismerje szűkebb és tágabb környezetét, amely a szülőföldhöz való kötődés alapja.
- Erősödjenek a gyermek szociális, esztétikai és erkölcsi érzelmei.
- Az óvodapedagógus és az óvoda más dolgozóinak modellértékű kommunikációjával, bánásmódjával és viselkedésével a gyermeki magatartás alakítása.
- A nehezen szocializálható, lassabban fejlődő, hátrányos helyzetű, halmozottan hátrányos helyzetű, valamint a kiemelkedő képességű gyerekek esetében a sajátos törődés, szükség esetén a megfelelő szakember biztosítása.
- Mindezért szükséges olyan óvodai élet megszerzése, amelyben sok s közös tevékenység, közös az élmény.
- Már az óvodába lépéskor kedvező érzelmi hatások érik a gyermeket. Az óvónő-gyermek és a gyermekek egymás közötti kapcsolatát pozitív érzelmi viszony jellemezze.
- Legyenek képesek környezetükben észrevenni a jót és a rosszat egyaránt. Önmaguk és mások szeretetére, tiszteletére, megbecsülésére neveljük őket.

Az érzelmi nevelés feladatai

- Szeretet és kötődés képességének fejlesztése
- Mások iránti tisztelet, megbecsülés érzésének fejlesztése
- Élménybefogadásának képességének fejlesztése
- Ösztönök és az érzelem irányításának fejlesztése
- Érzelmi zavarok tompítása, leépítése

Az óvodapedagógus szerepe a folyamatban

Az óvodába kerülő gyermek számára nehéz a családtól való elválás. A mi szerepünk szerető, gondoskodó, segítő társ lenni a gyermek számára napi gondozási és egyéb tevékenységek során.

Ehhez el kell nyernünk a gyermek bizalmát és szeretetét. Biztonságos légkört teremtünk, ahol óvodásaink mindig számíthatnak megértésünkre, segítségünkre, vigasztalásunkra, és ha kell, védelmet találnak.

A szokások kialakításában következetesek vagyunk, hiszen azok betartása az állandóságot, a biztonság érzetét kelti a gyermekben.

Érzelmi megnyilvánulásainkban őszinteségre törekszünk, ezzel is példaértékű viselkedésmintát adva a gyermekeknek.

A nevelés eredménye az óvodáskor végén

- Ragaszkodnak óvodájukhoz, gyermekekhez, felnőtteknek.
- Közös tevékenységekben aktívan részt vesznek.
- Elfogadják az adott tevékenységekre jellemző magatartási formákat.
- Segítenek egymásnak, együtt éreznek társaikkal.
- Számba veszik a csoport tagjait, érdeklődnek a hiányzó társaik iránt.
- Képesek konfliktushelyzeteket megoldására.
- Képesek nyugodtan ülni, figyelmesen hallgatják a felnőttek, a gyermekek közléseit, érthetően válaszolnak.
- A közösségért szívesen dolgoznak, bíznak önmaguk képességeiben, a megkezdett munkát a megbeszéltek alapján befejezik.
- Igyekeznek legyőzni a felmerülő akadályokat.
- Szociálisan éretté válnak az iskolába lépésre.
- Kellő önbizalommal, kompetenciával, önértékeléssel rendelkeznek.

A közösségi nevelés

A közösségi nevelés célja és feladata

A szocializáció szempontjából meghatározó a közös élményeken alapuló tevékenységek gyakorlása, a gyermek erkölcsi tulajdonságainak (mint például: az együttérzés, a segítőkészség, az önzetlenség, a figyelmesség) és akaratának (ezen belül: önállóságának, önfegyelmének, kitartásának, feladattudatának, szabálytudatának), szokás- és normarendszerének megalapozása.

Az óvoda a gyermek nyitottságára épít, és ahhoz segíti a gyermeket, hogy megismerje szűkebb és tágabb környezetét, amely a hazaszeretet és a szülőföldhöz való kötődés alapja, hogy rá tudjon csodálkozni a természetben, az emberi környezetben megmutatkozó jóra és szépre, mindazok megbecsülésére.

A társas kapcsolatok alakulásának szinterei, tartalma

Az óvodánkba érkező gyermekek beszoktatása nagy türelmet, szerető odafigyelést és empátiát kíván minden óvodai dolgozótól.

Lehetőséget adunk arra, hogy a gyermekek szüleikkel együtt ismerkedjenek az óvó nénikkel, társaikkal és új környezetükkel. A beilleszkedést segíti az otthonról hozott kedves tárgy és az óvónők személyes törődése (ölbeli mondókák, énekelgetések, mesélés, bábozás, stb.).

Ebben az időszakban a dajkák is több időt töltenek a csoportokban.

A beszoktatás időszakában személyes beszélgetéseken keresztül és az adatlapok kitöltésével minél többet igyekszünk megismerni a család életmódjáról, szokásairól, életkörülményeiről, a gyermek és szülei kapcsolatáról, s magáról a gyermekről.

Az év közben érkező gyermekek fogadásakor már a csoport tagjai is segítenek új társuk beilleszkedésében.

Az óvodapedagógus szerepe a folyamatban

A gyermekek társas kapcsolatai a közös tevékenységeken, közös élményeken keresztül formálódnak a mindennapi együttlét során. Az egymás mellett játszástól az együttjátszásig jutnak el az óvodapedagógus tapintatos, egyéni bánásmódot alkalmazó irányításával.

Az igazságos konfliktusmegoldás eleinte az óvodapedagógus feladata, de később a gyermekek önállóan is képesek lesznek békésen elrendezni problémás helyzetüket, felhasználva a környezetükben látott megoldási módokat. Ezért is meghatározó, milyen személyes példát mutatunk az utánzással tanuló 3-7 éves korosztálynak.

Feladatunk, hogy a gyermekek biztonságérzetét mindig fenntartsuk. Állandó jelenlétünk és testi közelségünk, szóbeli ráhatásunk és megértő, elfogadó szeretetünk óvodásaink számára az érzelmi biztonságot jelentik. Tudatos nevelőmunkánkban a pozitív ráhatás és a dicséret módszerét alkalmazzuk leginkább, sohasem szégyenítjük meg a gyermekeket.

A nehezen szocializálható, lassabban fejlődő, alacsonyabb fejlettségi szinten álló, érzékszervi hiányossággal küzdő gyermekeket egyéni fejlesztéssel igyekszünk segíteni, ill. a szülőkkel fokozottabb együttműködésre van szükség. (Pl. fejlesztő foglalkozásokra vinni, orvosi segítséget kérni). A hátrányos helyzetű, halmozottan hátrányos gyermek segítése a gyermekvédelmi felelősökkel karöltve lehetséges.

A fejlődés várható eredménye

- a gyermek családi körülményeinek megismerése, a családdal kialakított személyes kapcsolat és az óvoda családias, derűs légköre mind hozzájárul az óvodába kerülő gyermek biztonságérzetének megteremtéséhez
- a magát testileg, lelkileg biztonságban érző gyermek nyitott a társak, a közös élmények, a közös tevékenységek iránt
- elfogadja, keresi mások (felnőttek és gyermekek) társaságát, együtt tud működni, kommunikálni velük
- az óvodáskor végére a gyermek megtapasztalja, átéli a keresztény megbocsátó és elfogadó életmintát
- figyelnek arra, aki mond, mesél neki valamit, kérdez
- segítséget kérnek társtól, felnőttől
- észreveszik, ha valaki segítségre szorul
- tudnak kérni, megköszönni, ha kapnak valamit
- betartják a szabályokat
- nem bántják a társukat, ha az mást akar, meg tudnak egyezni
- nem veszik el a másét
- megmondják, mit éreznek

- megmondják, ha tetszik, illetve nem tetszik nekik valami
- elfogadják, ha játékban veszítenek, ha valami nem sikerül újra próbálkoznak
- valóságot, igazat mondanak
- erkölcsi ítéleteket fogalmaznak meg

3.2.4. Az anyanyelvi, az értelmi fejlesztés és nevelés megvalósítása

Anyanyelvi nevelés

Célja és feladata

- az anyanyelv ismeretére, megbecsülésére, szeretetére nevelés,
- a gyermekek kommunikációra való ösztönzése, metakommunikáció fejlesztése,
- a beszédkezdő felkeltése, kialakítása,
- a tapasztalatok, élmények verbális kifejezésére nevelés,
- az óvoda nevelőközösségének mintaadó beszédkulturája.

Tartalma

Az anyanyelvi nevelés valamennyi tevékenységi forma keretében megvalósul. Az anyanyelv fejlesztése és a kommunikáció különböző formáinak alakítása - beszélő, és meghallgatni tudó környezettel, helyes mintaadással, szabálykövetéssel – az óvodai nevelő tevékenység egészében jelen van.

Az anyanyelv ismeretére, megbecsülésére, szeretetére nevelés közben a gyermek természetes beszéd- és kommunikációs kedvének fenntartására, ösztönzésére, a gyermek meghallgatására, a gyermeki kérdések támogatására és a válaszok igénylésére szükséges figyelmet fordítani.

Az óvoda a gyermek érdeklődésére, meglévő tapasztalataira, élményeire, ismereteire építve változatos tevékenységeket biztosít, amelyek által további élményeket szerezhet az őt körülvevő környezetről. A tapasztalatok verbális kifejezése során fejlődik beszédkezdve, gazdagodik szókincse, tisztábbá válik hangképzése.

Beszélgetéseik során személyes kapcsolataik is alakulnak. Türelemmel és következetesen törekszünk az udvariasság, a beszédfigyelem megtartására, a hangerő szabályozására, a hangsúly, a tagolás, a szórend helyességére.

A gyermekek életkori és értelmi fejlettségére alapozva gyakran játszunk anyanyelvi játékokat. Ezek segítségével is fejlődik beszédkezdők, gazdagodik szókincsük, tisztábbá válik hangképzésük.

Az óvodapedagógus szerepe a folyamatban

A gyermekek nagy része sok időt tölt az óvodában, anyanyelvi kultúrájukat mégis a család alapozza meg. Fontosnak tartjuk a szülők figyelmét felhívni a beszélgetések, a mesélés hasznosságára, a kapcsolattartás e fontos eszközére.

Sokat beszélgetünk a gyermekekkel. Ez szorosabb, személyes kapcsolat kialakítását teszi lehetővé. Fejlesztjük beszédkulturájukat, ügyelünk beszédük hangerejére, hangsúlyának, tagolásának, szórendjének helyességére.

A súlyosan beszédhibás gyermeket logopédushoz irányítjuk.

A beszédfejlesztés kialakítása nehéz feladat, mert a gyermekek csak nehezen képesek késleltetni mondanivalójukat. Türelemmel, következetesen törekszünk az udvariasság szabályainak betartatására.

A fejlődés várható eredménye

- óvodásaink aktívan használják a tapasztalatok, beszélgetések során bővült szókincsüket,
- törekednek egymás türelmes és figyelmes végighallgatására,
- képességeikhez mértén tisztán, megfelelő hangerővel és hangsúlyozással beszélnek.

Az értelmi nevelés

Az értelmi fejlesztés és nevelés megvalósítása

A gyermek érzékszervein keresztül szerzi tapasztalatait az őt körülvevő természeti- és társadalmi környezetről.

Tapasztalataira, élményeire és ismereteire építve biztosítunk a gyermeknek változatos tevékenységet.

Az óvodai tanulás elsődleges célja az óvodás gyermek kompetenciáinak fejlesztése. Az óvodapedagógus a tanulást támogató környezet megteremtése során épít a gyermek előzetes tapasztalataira, ismereteire.

A tanulás feltétele a gyermek cselekvő aktivitása, a közvetlen, sok érzékszervét foglalkoztató tapasztalás, felfedezés lehetőségének biztosítása, kreativitásának erősítése.

A gyermek érdeklődésének, kíváncsiságának fenntartása és tudatos kihasználása nevelőmunkánk fontos része.

Az értelmi nevelés feladata

- spontán szerzett tapasztalatok, ismeretek rendszerezése, bővítése a különböző tevékenységekben és élethelyzetekben való gyakorlása,
- értelmi képességek (érzékelés, észlelés, emlékezet, figyelem, képzelet, gondolkodás) és kreativitás fejlesztése tevékenységeken keresztül,
- az óvodai nevelés a gyermek érdeklődésére, kíváncsiságára, mint életkori sajátosságra, valamint a meglévő tapasztalataira, és ismereteire építve biztosítunk változatos tevékenységet az egyéni fejlődési ütemnek megfelelően,
- valamennyi értelmi képesség, különösen a képzelet és a kreativitás fejlődését elősegítő ösztönző környezet biztosítása.

Az óvodapedagógus szerepe a folyamatban

A gyermekek fejlesztése érdekében szükséges az egyéni fejlesztés. A gyermekek önmagukhoz, adottságaikhoz, képességeikhez mértén fejlődnek.

Fontos a fejlődés folyamatos nyomon követése, az érzelmi ráhangolódás a tevékenységekre, pozitív erkölcsi, akarati tulajdonságok fejlesztése.

A fejlődés várható eredménye

- óvodásaink nevelőmunkánk hatására sokoldalú, érdeklődő, az iskolai oktatás alapfeltételeinek megfelelni tudó gyermekekké válnak,
- mindezt játékosan, a tevékenységek gazdag tárházának felkínálásával érjük el,
- óvodánk tárgyi felszereltsége és óvónőink érdeklődési köre, fogékonysága segíti gyermekeink értelmi fejlődését.

3.3. Az óvodai élet szervezési elvei

3.3.1. Személyi feltételek

Az óvodában a nevelőmunka középpontjában a gyermek áll. Az óvodában a nevelőmunka kulcs-szereplője az óvodapedagógus, akinek személyisége meghatározó a gyermek számára. Jelenléte a nevelés egész idejében szükséges, állandó és folyamatos. A katolikus óvodapedagógus és az óvoda működését segítő nem pedagógus alkalmazottak keresztény értéket képviselve nyújtanak mintát munkájuk során.

Az óvodapedagógus és a nem pedagógus munkatársak összehangolt munkájukkal járulnak hozzá az óvodai munka eredményességéhez.

Az óvodapedagógus elfogadó, segítő, támogató attitűdje mintát jelent a gyermekek számára.

Személye minta a nevelésben, értékfelfogása erősen hat a gyerekekre, ezért fontos, hogy a programunk szellemiségével azonosulni tudjon.

Munkája akkor lesz örömteli és eredményes, ha általunk fontosnak tartott alapelveknek eleget tesz:

- Csoportjában nyugodt, szeretetteljes légkört alakít ki.
- Stabil szokásrendszert épít, következetes szabályrendszert alakít ki.
- Pedagógiai munkáját maximális színvonalon végzi, felkészülés tudatos, folyamatos.
- Rendszeresen képzi önmagát.
- Legyen képes énekével, mesével, bábjátékával, alkotásaival esztétikai élményhez juttatni a gyerekeket.
- A gyerekek fejlesztéséhez alkalmazzon egyéni módszereket, egyéni fejlesztési programot.
- Rendelkezzen empátiás készséggel, nevelési helyzetek megoldásakor azonosuljon a gyerekekkel, értse meg érzelmeiket.
- Óriási türelemmel bírjon, munkáját örömmel végezze.
- Figyelemmegosztó képesség jellemezze.
- Az óvónő magatartása legyen határozott, ugyanakkor barátságos, szeretetteljes, őszinte.
- Legyen igény az önművelésre, a körülményekhez képest teremtsen lehetőséget a szakmai tájékozottságának, szaktudásának fejlesztéséhez.
- Egy gyermekcsoportot két óvónő irányít.
- Az óvónői párok tudjanak együtt tervezni, összehangoltan, feladatokat megosztva dolgozni.
- Legyenek képesek pedagógiai elveiket, nevelési gyakorlatukat egyeztetni, (ehhez szükséges a két óra átfedési idő).

- Az óvodapedagógusok felelősséget vállalnak a közösen kitűzött célok és feladatok megvalósításáért.
- A szakmai munkában, munkatársi kapcsolatban, a döntéshozatal előtt őszinte, nyílt véleménnyel segítsék a legjobb megoldás kialakítását.
- Az óvónők bevonják a dajkákat a közösségi élet és az egészséges életmód szokásainak megtervezésébe, elemzésébe.
- Az esztétikus, gondozott, tiszta óvoda és udvar biztosításához nélkülözhetetlen a karbantartó személye.
- Az óvoda tálalókonyhájának irányítását konyhai dolgozó látja el.

A dajkák aktívan, a nap minden időszakában segítik a nevelőmunkánkat, s ezért mintaként állnak a gyermekek előtt. Szakképzettségük megalapozza gondozó, nevelő, támogató segítségnyújtásukat az óvodás gyermekek nevelése során.

A sajátos nevelési igényű gyermek fejlesztése speciálisan képzett szakember közreműködését igényli.

Programunkban a mozgás és a játék, mint két alapvető természetes megnyilvánulási forma, az óvodai nevelésük alapja.

A mozgásos játék természetesen és egyértelműen ötvözi a játék és a mozgás hatásrendszerét, s komplex módon fejleszti a gyermek személyiségét.

Óvodánk szabadtéri létesítményeit az utóbbi években is fejlesztettük, s ezután is tesszük.

Célunk környezetbarát játszóudvar kialakítása.

A körülvevő természet mind-mind kimeríthetetlen lehetőséget biztosít sportolásra, mozgásra, játéokra.

3.3.2. Tárgyi feltételek

Az óvoda udvara és épületei

Óvodánk rendelkezik programunk megvalósításához szükséges tárgyi feltételekkel. Az óvoda épületét, udvarát, kertjét, berendezését oly módon alakítjuk ki, hogy az szolgálja a gyermekek biztonságát, kényelmét, megfelelően változó testméretének, biztosítsa egészségük megőrzését, fejlődését. Lehetővé tesszük mozgás- és játékigényük kielégítését, és a gyermekeket esztétikus színekkel, formákkal, anyagokkal vesszük körül. A gyermekek által használt tárgyi felszereléseket számukra hozzáférhető módon és a biztonságukra figyelemmel kell elhelyezni. Az óvoda egyidejűleg megfelelő munkakörnyezetet biztosít az óvodai munkatársaknak, lehetőséget teremt a szülők fogadására.

Óvodánk udvara az egészséges életmódra nevelés egyik színtere. Fűves, betonozott, és homokos talaja változatos mozgásra és sportjátéokra alkalmas.

A gyermekek életük nagy részét a szabadban tölthetik, árnyékos és napos területen kedvük szerint játszhatnak a fedett babaszobában, homokozóban, rajzoló padoknál, fa mászókákon, hintákon, csúszdán.

A gyerekek szabad mozgását, edzését, a szabadban tartott foglalkozásokat megfelelő eszközökkel szolgáljuk (udvari játékok, labdák, kerti bútorok).

Óvodánk épületei a község szívében, zöld területen találhatóak, gáz- és napkollektoros központi fűtések, összkomfortosak. A három épület szervesen kapcsolódik az óvoda közös udvarához. A főépületben 4 csoport, a másik két épületben 1-1 csoportszoba van. Az óvoda összes épülete biztonságos, megfelelő teret biztosít a derűs légkör kialakításához.

Az óvoda helyiségei

Öltözők

Berendezésük és világításuk a gyerekek kényelmes öltözködését szolgálja. Minden csoportnak külön-külön öltöző áll rendelkezésre.

Csoportszobák

Játék, kötött és kötetlen foglalkozások színtere, egyúttal két étkezés- tízórai és uzsonna-, és az alvás is itt történik.

A csoportszobák felszerelése folyamatos cserére szorul, de mindhárom épületben megfelelő.

3.3.3. Az óvodai élet megszervezése

Az óvoda teljes nyitvatartási idejében a gyermekek tevékenységét óvodapedagógus irányítja. A tervezőmunka az éves munkaterv alapján történik.

A tevékenységek tervezése a nevelési év elején történik, összeállításánál figyelembe vesszük a gyermekek életkori sajátosságait. Feldolgozása játékos tevékenységek során történik, a gyermekek érdeklődését figyelembe véve, az azonos témakörű tevékenységekkel összhangban. A sok ismétlés, és egymásra épülő tevékenységek eredményt hoznak, amely a gyermekek fejlődésében mutatkozik meg. Feldolgozásuk játékos, érdekes, ugyanakkor fejlesztő. Az egyéni fejlődési, érési folyamatokat figyelembe véve, más-más lehet egy csoporton belül a hatás.

A gyermekek fejlődéséről feljegyzéseket készítünk. A feljegyzések a gyermekek megismerését, fejlődését tükrözik. A személyiséglapok a tudatos munkát segítik, segítséget adnak számunkra a szülők tájékoztatásában gyermekük fejlődéséről.

Nevelőmunkánk során a gondozás kiemelt szerepet kap a gyermekek önállóságának segítésében.

Az óvodai élet tervezése, szervezése során előtérbe kerülnek a párhuzamosan végezhető, differenciált tevékenységek, valamint a gyermek együttműködő képességét, feladattudatát fejlesztő, növekvő időtartamú (5–35 perces) csoportos foglalkozások.

A napirendet rugalmasság, folyamatosság jellemzi, melyben a játék kitüntetett szerepet kap.

A napirend, hetirend összeállításakor az óvodapedagógus minden esetben figyelembe veszi óvodánk szokásait és a gyermekek egyéni szükségleteit.

3.3.4. Ünnepek, kirándulások, sportprogramok

Az óvodai nevelés tartalmával, érzelmi hatásival adhat olyan indítást, amellyel a természetközelség, az élethez való egészséges viszonyulás a gyermek igényévé válik.

A szülőkkel ismertetjük nevelési elveinket, elképzeléseinket. A kezdeményezések tartalmát a különböző népszokások, néphagyományok, ünnepek határozzák meg – tervezés, ismeretanyag, komplexitás, fejlesztés-, ehhez kapcsolódik a külső tárgyi megjelenítés a csoportszobák dekorációja, gyűjtőmunka stb.

Fontos számunkra a mértékletesség, hogy annyi népszokást, ünnepet építsünk be az óvoda életébe, amennyit a gyermek életkori sajátossága, érdeklődése megenged. Egyaránt törekszünk az eredetiségre, természetességre és a sokszínűségre.

A hagyományápolás, az ünnepek egységes átfogó nevelői folyamat részeként jelenik meg az óvoda, a csoport életében.

Az egyéni érdeklődést tartjuk szem előtt, a szokásokat változatos módon, sokszínű tapasztalatszerzéssel alakítjuk a gyermekekben.

Óvodánk feladata és szerepe az ünneplés folyamatában elsősorban a gyerekekkel való közös készülődés, lelki ráhangolódás, élményszerzés, ünnephez kapcsolódó játékok, dalok, mesék, beszélgetések.

Az ünneplés az egészséges élet ritmusának fontos összetevője és a harmonikus személyiség kialakulásában nagy szerepe van. Az óvodapedagógusnak úgy kell elfogadni és tiszteletben tartani a szülők igényeit és kéréseit, hogy ez által ne sérüljön személyes identitása.

Nevelési felfogásuk megvalósítása eredményeként az óvodákba járó gyermekek derűs, családi környezetben, tevékeny és érzélem gazdag életet élnek.

Ünnepeink:

- nemzeti
- kulturális
- vallási
- intézményi

Ősszel és tavasszal hagyományá váltak a tapasztalatszerző kirándulások.

A téli ünnepkör sokszínűségét az adventi időszakban a Mikulásvárás és a karácsonyi készülődés teremti: ajándékok készítése, mézeskalácssütés, teremdíszítés, közös műsor dalokkal, versekkel, bábelőadás.

Télbúcsúztató, tavaszköszöntő ünnepünk a farsang nyílt ünnep teremdekorálás, jelmezkészítés, farsangi fánk sütés.

Március 15.: kokárdakészítés, zászlófestés, teremdíszítés, koszorúzás.

Húsvét: tojásfestés, locsolóversek tanulása, ajándékok készítése, húsvétal kapcsolatos játékok tanulása.

Anyák napja, évváró: az éves programból összeállított műsorral köszöntjük az édesanyákat, nagymamákat (nyílt ünnep).

Gyereknapi: szervezett sportprogramokon a gyerekek a szülőkkel közösen játszanak és versenyeznek a szabadban.

Ballagás: óvodán belül (nyílt ünnep).

Az ünnepekhez kapcsolódóan munkadélutánokat szervezünk, ahol a szülőkkel közösen készítünk ajándékokat a gyerekeknek (csoportonként változó).

Születés- és névnapok megünneplése: csoportonként történik, ajándékot az óvodapedagógusok készítenek, a csemegét az ünnepelt hozza.

3.3.5. Az óvodai csoportok napirendje

Tevékenységek Kezdeté	Tevékenységek vége	Tevékenységek időtartama	A tevékenység megnevezése
6: 30	8:15	105 perc	Gyülekezés, játék, Szabadon választott tevékenységek, egyéni és csoportos fejlesztések
8:15	8:40	25 perc	Teremrendezés, csendes percek, mindennapos mozgás
8:40	9:00	20 perc	Gondozási feladatok (tisztálkodás, étkezés, öltözködés)
9:00	11:30	150 perc	Játék, kötött és kötetlen, szabadon választott tevékenységek
11:30	12:30	60 perc	Gondozási feladatok (tisztálkodás, étkezés, öltözködés)
12:30	14:30	120 perc	Pihenés
14:30	14:45	15 perc	Teremrendezés, mindennapos mozgás
14:45	15:15	30 perc	Gondozási feladatok (tisztálkodás, étkezés, öltözködés)
15:15	17:00	105 perc	Szabad játék, párhuzamosan is végezhető tevékenység, hazabocsátás

A napirend keret jellegű, lehetővé teszi az előre nem tervezett változásokat, szem előtt tartja a gyermekek életkori sajátosságait.

3.3.6. A tevékenységek szervezeti formái

Tervezetten szervezett tevékenységek	Párhuzamosan is végezhető differenciált és csoportos tevékenységek szervezése
<ul style="list-style-type: none">• Hitoktatás• Mozgás• Mozgásos játék (mindennapos mozgás)	<ul style="list-style-type: none">• Játék• Verselés, mesélés• Ének, zene, énekes játék, gyermektánc• Rajzolás, festés, mintázás, kézi munka• Mozgás• A külső világ tevékeny megismerése<ul style="list-style-type: none">• Matematikai tartalmú tapasztalatok

3.4. A katolikus óvoda tevékenységi formái és az óvodapedagógus feladatai

„A kisgyermek, amit hall elfelejti, amit lát, már inkább megjegyzi, de amiben tevékenyen ő is részt vesz, az bizonyára bevésődik az emlékezetébe.”

(Kodály Zoltán)

3.4.1. Hitre nevelés – a hitoktatás keretében

A hit Isten természetfeletti ajándéka. A kisgyermek a körülötte élő felnőttek viselkedésmintái alapján képzelel el Istent. Nevelőmunkánk akkor lesz eredményes, ha általunk is megtapasztalja a szerető, megbocsátó, igazságos, türelmes, jóságos viselkedésmintát, amelyet közvetítünk a gyermek felé.

Ennek megvalósulása érdekében óvodánkban a katolikus értékrendet valló, kiegyensúlyozott pedagógusok nevelik a gyermekeket.

Az egyház ünnepeivel, eseményeivel kapcsolatos témákat komplex módon építjük be nevelőmunkánkba, a játékosság elvének és az életkori sajátosságoknak szem előtt tartásával.

Katolikus óvodánk célja az, hogy minél színesebben, gazdagabban tárja a gyerekek elé a világot, biztosítsa azok számára hitük gyakorlását, akik szülei ezt igénylik.

Az óvoda missziós feladatai

Az óvodai nevelés a családi nevelésre épül, ezért sikeressége, eredményessége nagymértékben függ attól, hogy sikerül-e együttműködést kialakítani és fenntartani a családokkal. Az óvoda nem vállalhatja a családi hitre nevelés feladatainak megoldását, de az óvónőkben támaszt, segítőtársat találhatnak a szülők gyermekük nevelésében.

A vallástalan vagy alig vallásos szülők esetében törekszünk arra, hogy a gyermek óvodai nevelésén keresztül a szülőket is rávezzük a keresztény értékrend elfogadására. A kapcsolat alakításában mindig az óvónő legyen a kezdeményező, a légkört pedig az elfogadás, a nyitottság, a szeretetteljes párbeszéd, a kölcsönös megbecsülés jellemezze.

A vallásos meggyőződés kialakulására döntő hatással van, hogy a gyermek mit lát, milyen közösség veszi őt körül. A gyermeknek a jézusi szeretetet a család közösségén kívül is meg kell tapasztalnia. A gyermek hite úgy marad élő, életképes néhány év múltán is, ha olyan közösség veszi őt körül, amely osztozni tud vele a hit örömeiben.

A hitre nevelés célja és feladatai

- a szeretet légkörének megteremtése az óvoda közösségében és ezen keresztül a gyermekek egész személyiségének kibontakoztatása,
- az egész személyiség gazdagítása, hogy az azt igénylő gyermekek később képessé váljanak az elkötelezett döntésre, a felnőtt keresztény életre,
- a keresztény értékrend normáinak közvetítése, vonzóvá tétele a gyermek számára (igazság, szeretet, jóság, megbocsátás, önzetlenség, őszinteség, segítőkészség, stb.),
- bibliai történetek, valamint Jézus életének megismertetése a gyerekekkel, életkoruknak és értelmi fejlettségüknek megfelelően, hitoktatás keretén belül.

Az ünnep, illetve az ünneplés hosszantartó élményeket hagy a gyermekek életében. Óvodai életünkben számtalan olyan alkalom adódik, amely az öröm forrása lehet.

A gyerekekkel együtt készülünk Jézus születésének ünnepére.

Az adventi időben megéljük a várakozás – a csöndes várakozás – örömét. Ebben az időszakban jobban egymásra irányítjuk figyelmüket, családi együttléttel készülünk a közös ünneplésre.

Hamvazószerdán a plébános diákmisét celebrál, melyre átkísérjük a hittanos gyerekeket. A nagyböjti időszak Húsvét örömteli várakozásának fényében zajlik, minden egyes mozzanata a Szent Ünnepet készíti elő. A Húsvét a legkiemelkedőbb, legnagyobb egyházi ünnep. A keresztény vallás ennek az ünnepnek a lényegében gyökerezik. Kicsi gyermekeknek nagyon nehéz a Húsvétról beszélni. Lényegét csak „megéreztetni” tudjuk velük. A nagyböjti időszakban is jócselekedeteket gyűjtünk.

A templomot, mint Isten házát megismertetjük a gyermekekkel, megalapozva ezzel az otthonosság érzését és a helyes viselkedési szokásokat.

A lelki, vallási tartalmú tevékenységekhez meghitt körülményeket teremtünk.

Rendszeresen tanítunk egyházi énekeket, melyeket az imák, szentmisék, ünnepek alkalmával énekelünk.

A liturgikus év eseményei

- karácsonyi ünnepkör
- húsvéti ünnepkör
- templomlátogatás, ismerkedés a liturgia eszközeivel
- templomlátogatás során a helyes viselkedési szokások megismertetése
- diákmise (gyermekközpontú, rövid, közös gitáros énekléssel),
- közös szentmise látogatások a családokkal (évnnyitó, évváró mise),
- imádságok, énekek tanulása.

Az erkölcsi nevelés átszövi az óvodai élet egészét:

- a közös élményeket nyújtó tevékenységek során,
- az erkölcsi tulajdonságok megalapozása, kialakítása közben (együttérzés, segítőkészség, önzetlenség, figyelmesség, akarat),
- a biztonságérzet erősítése során (feltétel nélküli szeretet, elfogadottság, bizalom élménye).
-

Ünnepek és megemlékezések

Feladat:

- az ünneplés jelentőségének megéreztetése,
- az ünnep érzelmi tartalommal való megtöltése,
- az ünnep, jeles nap kiemelése a mindennapi élet eseményeiből,
- az ünnep előkészítése és lezárása.

Az óvodapedagógus feladata

A gyermeki magatartás alakulása szempontjából modellértékű az óvodában dolgozók kommunikációja, példamutató viselkedése.

Arra törekszünk, hogy óvodánkba kerülő családok és gyermekeik elfogadják a keresztény értékrendet. Az elfogadás elvét magunkénak tekintjük, így a nem vallásos, de a hitre nyitott családok gyermekeit is felvesszük. Missziós feladatunknak tekintjük, hogy a hátrányos helyzetű gyermekeket felkaroljuk.

A fejlődés várható eredménye

Eredményes nevelőmunkánk hatására óvodásaink alapvető ismeretekkel rendelkeznek hitükről (keresztény értékrend normái, Jézus életének fontosabb eseményei, ünnepeink tartalma).

A családdal közösen kialakított keresztény viselkedési mintát elfogadják, követik, és iskolás éveik alatt tovább élük hitüket.

3.4.2. A játék

A játék a kisgyermekkor legfontosabb és leginkább fejlesztő tevékenysége, az óvodai nevelés leghatékonyabb eszköze.

A játék – szabad-képzettársításokat követő szabad játékfolyamat – a kisgyermek elemi pszichikus szükséglete, melynek mindennap visszatérő módon, hosszantartóan és lehetőleg zavartalanul ki kell elégülnie.

A kisgyermek a külvilágból és saját belső világából származó tagolatlan benyomásait játékában tagolja. Így válik a játék kiemelt jelentőségű tájékozódó, a pszichikumot, a mozgást, az egész személyiséget fejlesztő, élményt adó tevékenységgé.

Az óvodás gyermek társas kapcsolatainak és játéktartalmának alakulása az óvodába lépéstől az iskolába lépésig tart. Az óvodában előtérbe helyezzük a szabad játék túlsúlyának érvényesítését, mert a gyermek számára a játék létforma, fejlődése alapja.

A játék kiemelt jelentősége megmutatkozik a napirendben, időbeosztásban, továbbá a játékos tevékenységszervezésben is.

A jó játék áthatja a gyermek minden tevékenységét, fejleszti az egész személyiségét: mozgását, gondolkodását, szabálytudatát, önfegyelmét, társas kapcsolatait.

A játék során a gyermek megtanul alkalmazkodni, konfliktushelyzeteket kezelni, kudarcot túrni. A gyermek azonosul a felnőttek szerepeivel, viselkedésmintákat sajátít el.

Így válik a játék a gyermek kreativitást fejlesztő és erősítő, élményt adó tevékenységévé.

A játék a gyermek legkedveltebb tevékenysége, minden időben és helyzetben felhasználhatjuk a képességek kibontakoztatására, a személyiség formálására.

Amit az óvodáskorú gyermek fejlődésének szolgálatába kívánunk állítani, azok szinte mindegyike megvalósítható játékban, együtt érző magatartásunkkal, kellő elismerés, dicsérő szó kíséretében.

A játék során:

- a pedagógus utánozható mintát ad, majd bevonható társ marad,
- indirekt játékirányítás módszerével alakítja a hosszantartó és zavartalan szabad játékot,
- amely jelenlétével lehetővé teszi a gyermekek közötti játékkapcsolatok alakulását,
- az óvodapedagógusok feladata az élményszerzés lehetőségének megteremtése, amely alap a különböző játékformákhoz, a gyakorló játékokhoz, a szimbolikus játékokhoz, a konstruáló játékokhoz, a szabályjátékokhoz,
- a játékhoz a helyi adottságoknak megfelelően kialakított helyre és egyszerű, alakítható, a gyermeki fantázia kibontakozását segítő anyagokra, eszközökre, játékszerekre van szükség,
- megjelenik az anyanyelvi nevelés,
- formálódik a társas kapcsolatok szintje, minősége.

A játék fajtái

A gyakorlójáték során az adott tevékenység örömét éli át a gyermek.

A mozgások és a hangok játékos ismételtetése leginkább a 3-4 évesekre jellemző, segítik a beszéd- és a finommotorika fejlődését. A gyakorlójáték elemei fellelhetők a szimbolikus és építőjátékokban is.

A konstruáló (építő) játék kreativitásra nevel, fejleszti a problémamegoldó gondolkodást és a kézügyességet. E játék során a gyermek eljut az előzetes elképzelés nélküli építéstől a határozott cél és terv alapján történő építésig.

A szimbolikus játék az óvodáskor legjellemzőbb játékfajtája, a világ megismerésének és az életre való felkészülésnek egyik legfontosabb eszköze. A gyermek a játék során a kiválasztott szerepek átélésével levezeti félelmeit, szorongásait. Utánozza a környezetében élőket, azonosul a kiválasztott szereppel. Valóságos mozzanatokot játszik el, saját vágyait belevetítve azokba. A szimbolikus játék kiváltja a gyermekből a társak iránti igényt. A szimbolikus játék kialakulhat gyakorlójátékból, vagy építőjátékból is. A nagyobbak (6-7 éves kor) már önállóan, kiosztott szerepek és szabályok alapján játszanak.

A dramatikus játék a szimbolikus játék azon formája, melyben a gyermekek olyan meséket, történeteket és élményeket játszanak el, amelyek érzelmileg hatással vannak rájuk. A dramatizáláshoz, bábozáshoz élményszerű, kifejező meséléssel, verseléssel csinálunk kedvet.

A szabályjáték pontos, meghatározott szabályok alapján zajlik, ezek betartását a gyermekek önként vállalják. A játék örömét a növekvő feszültség és megnyugvás váltakozása adja.

A barkácsolás játék és munkatevékenység is. Elkészítjük a különböző játékokhoz szükséges eszközöket, kellékeket, de cél a sérült játékeszközök megjavítása is.

A játék feltételei

Az óvodapedagógus feladata a megfelelő körülmények biztosítása. A megfelelő játékhely kialakítása nagy gondosságot kíván. Állandó és igény szerint alakítható játékhelyek segítik a kreatív játékot, ahol a játszócsoportok nem zavarják egymást.

Állandó helyet biztosítunk

- a bábozáshoz és a mesehallgatáshoz,
- a különböző tartalmú szimbolikus játékokhoz, de rugalmasan kezeljük az egyéni ötleteket, ügyelve arra, hogy egymást ne zavarjanak.
- A játékeszközöket a gyerekek számára elérhető magasságban helyezzük el, így a gyerekeket következetesen tudjuk rendszeretetre nevelni.

A gyermekek által létrehozott alkotásokra ügyelünk, ezzel tanítjuk őket mások munkájának megbecsülésére.

Mozgásos játéktevékenységre nagyobb szabad területet és megfelelő játékidőt biztosítunk, hogy hosszantartó és zavartalan lehessen. Mivel a gyermekek szeretnek egy-egy jól sikerült játékot akár napokon keresztül is folytatni, erre lehetőséget teremtünk számukra. A játékidő vége felé igyekszünk a gyermekeket a játék lezárásához, nyugvópontra juttatni.

A nyugodt, elmélyült játéklétkört elsősorban az óvodapedagógus kiegyensúlyozott személyisége biztosítja. A játékot ötletadással, ha szükséges, együttjátszással és indirekt játékirányítással segítjük. Pozitív élmények biztosításával igyekszünk kiküszöbölni a negatív játéktartalmakat.

Óvodánkban fontosnak tartjuk a szabad játék túlsúlyának érvényesülését. A gyermekek játékához olyan eszközöket biztosítunk, melyek tartósak, esztétikusak és biztonságosak. A jól megválasztott eszközök kreativitásra, problémamegoldó gondolkodásra, és jó ízlésre nevelnek.

Törekszünk arra, hogy a természetben, és környezetünkben előforduló eszközöket és anyagokat ismerjék meg és játékukban, barkácsolásban használják fel.

Az óvodapedagógus nevelői szerepe a játék irányításában

A gyermek játékának megfigyelésével megismerjük annak személyiségét, képességeit, készségeit, gondolkodását, ismereteit, fejlettségi szintjét. Egy adott játékszinten megrekedt gyermeket ötletadással, együttjátszással fejlesztünk tovább.

Az óvodapedagógus irányító szerepe nélkülözhetetlen tettlegesség, baleset, veszélyhelyzet esetén, illetve ha valakire elfogadhatatlan szerepet akarnak ráerőltetni. Mindent megteszünk annak érdekében, hogy óvodásaink a játék során törekedjenek az igazságosságra, kialakuljon szabálytudatuk, önérvényesítési törekvésük és a közösségi érdek egyensúlyban legyen, becsülik meg egymás munkáját, kölcsönösen segítsenek egymásnak és így jussanak sikerélményhez.

A fejlesztési feladatokat meghatározza

- A korosztály általános pszichés sajátossága

Fontos a korosztály mozgásfejlettségének (manuális készségének), észlelésének, érzelmi, akaratil életének, gondolkodásának ismerete.

- Az egyéni fejlettség és érdeklődés

Fontos tudni, hogy az előbb felsorolt területeken a gyermek milyen szinten van. Miben van lemaradása, miben haladja túl az átlagot. Ez nagyon lényeges, hiszen fejlesztő munka csak ennek ismeretében valósítható meg, mivel mindig a meglévő szintre kell építeni. A gyermek érdeklődési körének, kedvenc játékának és tevékenységének ismerete is nagyon fontos, hiszen a játékban a fejlesztés a gyermek tevékenységéhez kapcsolódva, arra építve lehetséges.

- A csoport összetétele

Információkat kell szerezni a gyermekek szociális helyzetéről, arról, hogy milyen környezetből, milyen élményekkel, ismeretekkel jöttek.

A játékeszközök kiválasztásánál, a csoport berendezésénél is fontos az egyéni jellemzőket vagy akár a nemek megoszlását is figyelembe venni.

Nagy hangsúlyt fektetünk a következőkre: bábozás, drámajáték, barkácsolás.

A bábozásnak fontos szerepe van óvodánk mindennapjaiban, nevelési eszközként jól használható, elsősorban a verbális fejlesztés területén.

Óvodánkban hagyomány, hogy ünnepeinkben bábelőadással kedveskedünk óvodásainknak.

A dramatizálás során célunk a személyiségformálás, a környezettel történő kapcsolat felvétele és megtartása, önmaguk elfogadása és elfogadtatása, amely játék közben cselekvés útján történik.

A barkácsolás közben változatos tevékenységeket biztosítunk a gyermekek számára, lehetőségük van új ismeretek, tapasztalatok szerzésére az anyagok tulajdonságairól, megmunkálhatóságukról.

A természet kincsei: a csutka, csuhé, szalma, a nád, az agyag a játékkészítés forrásai lehetnek. A gyermek átéli az alkotás örömét, a játékkészítés közben közel kerül a természethez. A természetes anyagok szeretetére, megbecsülésére neveljük a gyermekeket.

A fejlődés várható eredménye

- az óvodáskor végére a gyermek kitartóan, hosszú időn keresztül részt vesz egy játéktémában,
- játékában meghatározó a szimbolikus játék, ill. annak elemei,
- keresi mások társaságát, konfliktusai önálló megoldására törekszik,
- képes bonyolult építmények létrehozására,
- kedveli a szabályjátékokat és a szabályok betartására törekszik.

3.4.3. Verselés, mesélés

Az óvodai anyanyelvi- irodalmi nevelés az óvodai élet egészét áthatja. Célunk irodalmi élmények nyújtásával az irodalom iránti érdeklődés felkeltése.

A többnyire játékos mozgásokkal is összekapcsolt mondókák, dúdolók, versek hozzájárulnak a gyermek érzelmi biztonságához, anyanyelvi neveléséhez. Ezek ritmusukkal, a mozdulatok és szavak egységével a gyermeknek érzéki-érzelmi élményeket nyújtanak.

A magyar gyermekköltészet, a népi, dajkai hagyományok erős alapot kínálnak a mindennapos mondókázásra, verselésre. A mese a gyermek érzelmi, értelmi, erkölcsi fejlődésének és fejlesztésének egyik legfőbb segítője, képi és konkrét formában – feltárja a gyermek előtt a külvilág és az emberi belső világ legfőbb érzelmi viszonyait, a lehetséges, megfelelő viselkedésformákat.

A mese különösen alkalmas az óvodás gyermek szemléletmódjának és világképének kialakítására. Visszaigazolja a kisgyermek szorongásait, s egyben feloldást és megoldást kínál.

Feladatok:

- mindennapos mondókázás, verselés, mesélés,

- mesetudat erősítése, a belső képalkotás folyamatának elősegítése,
- irodalmi élmény nyújtása, népi, klasszikus és kortárs irodalmi műveken keresztül,
- érzelmi, esztétikai nevelés,
- közösségi élmény erősítése, személyiségfejlesztés a néphagyomány őrzésével,
- bábozás, dramatizálás:
- óvodapedagógus bábjátéka,
- kommunikáció,
- gyermek bábjátéka,
- bábkészítő tevékenység,
- esztétikai élménynyújtás,
- személyiségjegyek tükröződése,
- testséma fejlesztés,
- drámajáték elemek,
- szerepazonosulás,
- metakommunikáció,
- önálló versmondásra, mesélésre ösztönzés,
- magyarságtudat erősítése,
- bibliai történetek hallgatása,
- ünnepek értékének növelése,
- a könyv szeretetére, olvasóvá nevelés,
- saját vers- és mesealkotásra, annak mozgással, ábrázolással történő kifejezésére ösztönzés,
- néphagyományok, népszokások megszerettetése,
- viselkedésformák kialakítása,
- pszichikus realitásra való ráébredés,
- mozgással kísért mondókák, versek megismertetése,
- érthető cselekményű mesék választása,
- vidám, humoros alkotások mondása,
- tündérmesék, állatmesék, klasszikus kortárs mesék megismertetése.

Az anyanyelvi nevelés tartalma

Az irodalmi anyag kiválasztásánál elsődleges szempont a művészi érték. Megismertetjük a gyermekekkel népünk hagyományait, szokásait. Olyan népmeséket, mondókákat, találós kérdéseket választunk, melyek kapcsolódnak az évszakokhoz, időjáráshoz, más természeti témákhoz, jeles napokhoz.

A gyermekirodalom sokszínűségére építve népi, klasszikus, bibliai és kortárs művekkel találkozunk, így megismerkednek néphagyományunkkal, erősödik magyarságtudatuk.

A mesehallgatás során azonosulhatnak egy-egy szereppel, miközben tájékozódnak a külső és a belső világ viszonylatairól, a megfelelő viselkedésformákról.

Az irodalmi művek megjelenítését bábok, eszközök készítésével segítjük.

A mesék, történetek eljátszása, bábozása során közösségi élményhez jutnak, fejlődik kommunikációjuk, személyiségük.

A gyermekek és az óvodapedagógusok is báboznak.

A mindennapos mesélés, verselés, mondókázás a kisgyermek mentális higiéniájának elmaradhatatlan eleme. A délutáni pihenés előtt megnyugtató, csendes légkörben mesélünk a gyermekeknek. Ez nagyon fontos mindennapi feladatunk.

A megismert mese, vers ünnepeken való előadása növeli azok értékét.

Az óvodában megalapozzuk a könyv szeretetét és a mesehallgatási, illetve az olvasási kedvet.

A gyermekek saját vers- és mese alkotása, annak mozgással és ábrázolással történő kombinálása az önkifejezés egyik módja.

A kiscsoportosok beszoktatását, a kapcsolatteremtés zökkenőmentessé tételét, a gyermekek érzelmi biztonságát segítik a ringató, ölben játszható mondókák, énekes játékok, rövid versek, melyek hallgatása, mondogatása közben fejlődik kommunikációs készségük, érzelmi-, értelmi életük.

Egyszerű, érthető cselekményű meséket (láncmesét, állatmesét, napi eseményekről szóló történeteket) választunk.

4-5 éves korban népi mondókákat, kiolvasókat, a magyar gyermekversek közül a vidám, humoros, ritmusélményt nyújtó alkotásokat mondunk a gyermekeknek. A mesék bővíthetnek egyszerű tündérmesékkal, több eseményből álló állatmesékkal.

A legidősebb korosztály versanyaga a gyermekkor élményvilágára épülő lírai versekkel, különböző típusú népi mondókákkal, kiolvasókkal gazdagodik, gyakran használt közmondásokkal ismertetjük meg őket. Cselekményes népmesék, klasszikus tündérmesék, tréfás műmesék alkotják a 6-7 évesek meseanyagát. Folytatásos meseregényeket is olvasunk nekik.

Az óvodapedagógus szerepe a folyamatban

A gyermekek szorongását, belső feszültségét oldhatjuk a bensőséges személyes kapcsolattal.

A dramatikus helyzetek lehetőséget adnak a társalgási kedv fokozására, önálló versmondásra. A mesélés közvetlen, meleg légköre arra irányítja a gyermek figyelmét, hogy mi a szép, a jó, jólesik neki és másoknak is a szép, a jó szó, a szeretet.

A mesemondás varázsos, meghitt légkört teremt. A mese- és vershallgatás hangulatkeltő elemekkel történik.

A megfelelő időpont kiválasztása befolyásolja a családi, nyugodt légkör kialakítását.

Kezdeményezéseink kötetlenek, de törekszünk minden gyermek bevonására (motiváció, színes előadásmód, stb.).

A gyermekek a mesékből, versekből sok új fogalmat ismerhetnek meg. A felhasznált irodalmi anyagok összeállítása nagyon fontos feladatunk, ezért a kiválasztásánál érvényesülnie kell a pedagógiai, pszichológiai, módszertani tudatosságnak.

Felhívjuk a szülők figyelmét, hogy könyvvásárláskor törekedjenek igényesebb irodalmi művek kiválasztására.

A fejlődés várható eredménye

- a gyermekek szívesen mondogatnak verseket, mondókákat,
- önállóan is képesek felidézni a hallott meséket,
- igénylik a napi mesehallgatást,

- szeretnek bábozni, mesélni,
- szívesen nézegetnek mesekönyveket, képeskönyveket, vigyáznak azokra,
- fejlődik erkölcsi érzékük, fantáziájuk, képzeletük,
- ismernek 10-14 mondókát, 6-8 verset, 15-20 mesét.

3.4.4. Ének-zene, énekes játék, gyermektánc

Óvodánkban az éneklés, zenélés felkelti a gyerekek figyelmét a gyerekek zenei érdeklődését, formálja zenei ízlésüket, esztétikai fogékonyságukat.

Közös ének-zenei tevékenységek során a gyerekek felfedezik a dallam, a ritmus, a mozgás szépségét, és a közös éneklés örömeit.

Ének- zenei nevelésünk népi gyermekjátékokra, mondókákra, dalokra épül. Megismertetjük a gyermekeket népi kultúránk alapjaival, mert ebben a korban kell az emocionális kötődést, érdeklődést kialakítani.

Feladat-meghatározáskor komplexitásra törekszünk oly módon, hogy kapcsoljuk dalainkat és mozgásanyagunkat a környezet megismerésére neveléshez, meséléshez-verseléshez, matematikai játékokhoz, vizuális ábrázoló tevékenységhez és testneveléshez.

Szorosabban kapcsolódunk a környezeten belül az évszakokhoz, népszokásokhoz, hagyományokhoz.

A hét bármely napján, a játékidő keretein belül játszunk dalokkal, körjátékokkal, zenével.

Céljaink megvalósítása kötött és kötetlen formában történik.

A zenei nevelés célja

- a zenei érdeklődés felkeltése, a közös éneklés, a dalos játékok megszerettetése
- zenei ízlésformálás a zenei élményeken és tevékenységeken keresztül
- távlati cél „zenét művelő, élvező és értő emberek kiművelése” (Kodály Zoltán)

Feladatok:

- a főhangsúlyos magyar beszéd erősítése,
- érzelmi nevelés az ölbeli játékoktól az énekes népi játékokig,
- esztétikai nevelés a zenei élményen és a mozgásokon keresztül,
- a gyermek-, néptáncok és népi játékok, hagyományok megismertetése,
- az életkori fejlettségnek megfelelő hangterjedelem megválasztása,
- a hallás fejlesztése,
- ismerkedés a hangszerekkel,
- ritmusérzék fejlesztése,
- éneklési készség fejlesztése,
- zenei kreativitás, improvizáció fejlesztése,
- ismerkedés a nemzeti és nemzetiségi értékeket hordozó hagyományos és kortárs művészeti alkotásokkal,

- a gyermekek megismertetése a zenei kultúrával (népi mondókák, dalos játékok, komponált és egyházi zene, zenehallgatás),
- zenei készségek fejlesztése, zenei anyanyelv elsajátítása (éneklési készség, ritmusérzék, zenei hallás fejlesztése),
- a gyermekek személyiségének: érzelmeinek (örömet él át, átérzi a dallam hangulatát), mozgáskultúrájának fejlesztése, gazdagítása.

A zenei nevelés tartalma

Népi mondókák

A mondókák egy része a gyermek és a felnőtt között zajló kétszemélyes, főként ölbeli játék, másik részük kiszámoló, de a természethez, időjáráshoz, növényekhez és állatokhoz kapcsolódó mondókák is jelentős részét képezik az óvodai mondóka anyagnak.

A mondókázást ritmikus mozgással kötjük össze. Kezdetben mi irányítjuk, segítjük a gyermek mozdulatait ölbeli játékban, később egyedül is képessé válik az egyenletes, ritmikus mozgásra.

A mondókák fejlesztik a ritmusérzékét és segítik a beszédkedv felkeltését.

Dalos játékok

A zenei nevelés keretén belül népszokásokkal, néphagyományokkal ismerkednek a gyermekek. Feladatunknak tartjuk ezek tiszteletben tartását, őrzését, ápolását.

Az óvodai dalanyag jelentős részét a természettel, állatokkal, növényekkel kapcsolatos, ill. a társadalmi és történelmi eseményeket felidéző népi dalos játékok alkotják (kapus, párválasztó, vonuló, kiforduló, játékba hívő, naphívogató, esőváró, stb.).

A dalos játékok dallamát, cselekményét megismertetjük a gyermekekkel, majd eljátsszuk, eltáncoljuk.

A dalokhoz, játékokhoz kapcsolódó szokásokat egyszerű formában, számukra érthető módon ismertetjük.

A következő dalos játék fajtákat dolgozzuk fel a zenei nevelés során:

- őszi népszokások: párosítók, lánykérők, kendős játékok, szüreti multságok,
- karácsonykor: betlehemezés,
- tavaszi népszokások: komatál küldés,
- húsvét és pünkösd között: fehér liliomszál- játékok, bújj, bújj zöld ág- játékok, naphívogatók, zöldág járások, pünkösd táncok, bújós, vonulós, kapus játékok, lakodalmas játékok.

A népi gyermekjáték tartalmánál és formájánál fogva nagyon közel áll az óvodás korú gyermekekhez. Egyszerű, természetes, játékos mozdulatai, táncos formái, változatos térformái őrzik néptáncaink alapelemeit.

A játékok közül sokban még nem találkozunk kifejezett táncal, de pl. a páros forgó, a ki- és befordulás, a kör mozgása már táncos elem. A vonulós, bújós játékok, páros vonulások, majd a párcserélő játékok már határozott táncos mozgást mutatnak.

A játékon túl fejlesztjük a gyermekek mozgáskultúráját, tánc kultúráját, kielégítjük ritmikus

mozgásigényüket. Mozgás közben fejlődik értelmi képességük, térérzékük, alkalmazkodási képességük is, gazdagodik esztétikai érzékük, érzelmi életük.

A játékok kiválasztásánál figyelembe vesszük a gyermekek életkorát, fejlettségi szintjét.

Műdalok

Az ismert szerzők által komponált dalokat, megzenésített verseket az évszakokhoz, ünnepi alkalmakhoz kötve ismertetjük meg a gyermekekkel. A dal kiválasztásánál ügyelünk arra, hogy témájában, hangterjedelmében, ritmusában megfeleljen a 3-7 éves korosztály zenei képességeinek.

Zenehallgatás

A gyermekek közvetlen környezetükből, elsősorban családjukból sokfajta, gyakran értéktelen zenét fogadnak be. Feladatunk, hogy tőlünk, óvodapedagógusoktól, értékes, esztétikai élményt jelentő énekeket vagy hangszeres zenét halljanak, kifogástalan előadásban.

Mivel a kicsik figyelme rövid terjedelmű, kezdetben egyszerű, rövid népi és műdalokat énekelünk, eljuttatva őket a több versszakos, hosszabb, sokfajta érzelmet tükröző művek befogadásához, figyelmes végighallgatásához.

A hangszerekkel való ismerkedés nagy élményt nyújt a gyermekeknek. Általuk használható, főleg ritmushangszerek használatára törekszünk. Egyszerű hangszereket közösen is készítünk.

A zenehallgatási anyag megválasztásánál az óvodapedagógus figyelembe veszi a nemzetiségi, etnikai, kisebbségi nevelés esetén a gyermek hovatartozását.

Az óvodapedagógus szerepe a folyamatban

A zenei anyag kiválasztásánál figyelembe vesszük a gyermek életkorát és képességszintjét. Napközben minden lehetőséget kihasználunk az énekelgetésre, mondókázásra. A gyermekek önkifejezését, spontán énekelgetését támogatjuk, ösztönözzük.

A beszoktatás időszakát megkönnyíti az énekelgetés közbeni személyes kapcsolat. Az éneklés öröme egész nevelőmunkánkat kíséri végig: énekkel vigasztalhatunk, elterelhetjük a gyermek figyelmét, motiválhatunk, szórakoztathatunk. A tiszta éneklést és az igényes dalkiválasztást követelményként állíthatjuk magunk elé.

A zenei élmény átéléséhez megteremtjük a nyugodt légkört. A gyermekek tevékenységen való részvétele önkéntes, vidám, játékos légkörrel, a közös játék lehetőségével motiváljuk őket.

A gyengébb zenei képességű gyermekeket egyénileg, tapintatosan fejlesztjük, elkerülve a megszégyenülés lehetőségét.

A fejlődés várható eredményei

- óvodásaink maguk is szívesen vesznek részt zenei tevékenységekben, ők is kezdeményeznek,
- önállóan is mernek énekelni, s azt mozgással összekapcsolni,
- figyelemmel hallgatják a más által előadott zeneműveket,
- tudjanak ritmust, mozgást, dallamot rögtönözni,

- felismerik a zenei fogalompárokat, képesek az egyenletes lüktetés és ritmus megkülönböztetett hangoztatására.

3.4.5. Rajzolás, festés, mintázás, kézimunka

Az ábrázoló tevékenység az óvodai nevelés egészségében érvényesülő folyamat. A rajzolás, festés, mintázás, kézimunka fontos eszközei a gyermeki személyiség fejlesztésének.

A gyermekek alkotásai belső világukról adnak képet. A rajzolás, festés, mintázás, kézimunka során a tevékenység öröme a lényeges.

A tevékenység célja a tapasztalatszerzés. Gazdagodik a gyermekek szín- és formavilága, térbeli tájékozódásuk biztosabbá válik.

Az ábrázoló tevékenységek végzése egész nap a hely és a változatos eszközök meglétével biztosított.

A tevékenység célja a gyermek élmény- és fantáziavilágának szabad, képi önkifejezése, forma- és színeképzetének gazdagítása, esztétikai érzékenységének, szép iránti nyitottságának, igényességének alakítása.

A gyermek alkotókedvét nem lehet szűk időintervallumba szorítani. Gyakorlatunk bizonyítja, hogy a hét minden napja szükséges ahhoz, hogy a gyermek kreatívan vegyen részt az ábrázolásban.

Nagyon fontosnak tartjuk, hogy a mindennapokban módot adjunk arra, hogy a gyermek lássa, tapasztalja, megismerje az általa használt anyagokat, azok sokszínű tulajdonságát, változatosságát.

Lehetőséget adunk arra, hogy a már megismert technikát az új mellett a gyermek kedve szerint alkalmazhassa, gyakorolhassa. Minden olyan technikával dolgozhat, amivel sikerélményhez jut, amivel ki tudja fejezni önmagát, mindez azonban nem merülhet ki az önálló, spontán gyermeki tevékenységekben, mert mi is tervezünk, kezdeményezünk.

A gyermekek tevékenyen részt vesznek az esztétikus környezet kialakításában is (teremdekoráció).

A rajzolás, festés, mintázás, kézimunka célja

- az érdeklődés felkeltése az ábrázoló tevékenységek iránt,
- önkifejezésre ösztönözni a gyermekeket,
- érzelmi témák megjelenítésével az esztétikai érzék fejlesztése.

Feladatok

- érdeklődés felkeltése az ábrázoló tevékenység iránt,
- szokásrendszer alakítása,
- különböző anyagok, változatos technikák, eljárások, eszközök kipróbálása, megismertetése,
- az alkotás örömeinek megtapasztalása, önkifejezésre ösztönzés,
- esztétikai élmények befogadása, a környezet esztétikai alakítása,
- térbeli tájékozódás, szín és formavilág gazdagítása,
- a finommotorika fejlesztése,
- érzelmek, gondolatok megjelenítése a gyermeki alkotásokban,

- műalkotás-elemzés, ismerkedés népművészeti elemekkel,
- a tevékenység iránti vágy felkeltése,
- tevékenységbe ágyazott tapasztalatszerzés biztosítása, anyagok eszközök tulajdonságainak megismerése,
- kreativitás, önkifejezés, kez ügyesség fejlesztése.

Népi kismesterségek óvodások számára megtanítható technikái: szövés, fonás, körmöcskésés, anyagozás, csuhé, szalma, gyékény, festés.

Mindezen technikák alkalmazása, gyakorlása közben felelevenítjük a népszokásokat. Beszélgetünk az ünnepekről és hétköznapiokról, az ezekhez kötődő néphagyományokról.

Az óvodapedagógus szerepe a folyamatban

- biztosítjuk a tevékenységekhez szükséges eszközöket,
- figyelemmel kísérjük, és állandó jelenlétünkkel ellenőrizzük a tevékenységeket, megtanítjuk a balesetveszélyes eszközök használatát,
- teret biztosítunk a gyerekek fantáziájának szabad működésére, önkifejezésére,
- differenciáltan értékelünk – dicséret, ötletadás,
- a gyermekek bevonásával döntünk az elkészült alkotások felhasználásáról.

A fejlődés várható eredménye

- gyermekeink szívesen rajzolnak, festenek, mintáznak, kézimunkáznak
- a mindennapi ábrázolótevékenység során fejlődik belső képi világuk, személyiségük érettebbé válik
- gyönyörködni tudnak az esztétikus alkotásokban, kifejezik értékítéleteiket
- legyen sokoldalú látási- tapintási tapasztalatuk a tárgyak térbeli kiterjedéséről, vegyék észre az azonosságot, és az eltérő nagyságú, formájú, és ellentétes irányok közötti különbséget
- emberábrázolásuk változatos formában jelenjen meg, részformák megjelenítésére törekedjenek
- képesek változatos színek, formák alkalmazásával ritmusos díszítésre
- a szerzett ismereteket, tapasztalatokat a gyerekek spontán helyzetekben alkalmazni tudják
- önállóan alkalmazzák a megismert technikákat, képesek egyszerű kiegészítő játékok, eszközök készítésére
- igényesek környezetük esztétikájára, tevékenyen részt vesznek a szépítésben
- fogalmazzák meg értékítéletüket, tudjanak beszélni az alkotásokról

3.4.6. Mozgás

A mozgásfejlesztés célja és feladatai

A mozgás az óvodáskor egész időszakában jelentős szerepet tölt be a 3-7 éves gyermekek fejlődésében. Ez az életkor a természetes hely-, helyzetváltoztató- és finommotoros mozgáskészségek tanulásának, valamint a mozgáskoordináció intenzív fejlődésének szakasza, amelyeket sokszínű, változatos és örömteli, érzelmi biztonságban zajló gyakorlási formákkal, játékokkal segítünk elő.

Ezzel biztosítjuk a mozgás és az értelmi fejlődés kedvező egymásra hatását, mert a gyerekek leginkább a mozgás, a tevékenység által szereznek információt környezetükről. A mozgásfejlesztést igen tágra értelmezzük.

Az aktív mozgástól kezdve a finommotoros manipulációig mindent magába foglal és az egész személyiség fejlődését elősegíti.

A rendszeres napi egészségfejlesztő testmozgás a pszichomotoros készségek és képességek kialakítását, formálását és fejlesztését szolgálja. A komplex testmozgások beépülnek az óvodai élet egyéb tevékenységeibe is, miközben együtt hatnak a gyermek személyiségének – pozitív énkép, önkontroll, érzelemszabályozás, szabálykövető társas viselkedés, együttműködés, kommunikáció, problémamegoldó gondolkodás – fejlődésére.

A mozgás az egész óvodáskorban meghatározó szerepet tölt be a 3-7 éves gyermekek fejlesztésében, fejlődésében. Egyéni szükségletek és képességek figyelembe vételével minden gyermek számára lehetőséget biztosítunk a mozgásra az óvodai nevelés minden napján.

A mindennapi mozgás, a mozgásos játékok fejlesztik a gyermek testi képességeit (erő, ügyesség, gyorsaság, állóképesség, figyelem, fegyelem, kitartás, együttműködés, önállóság, szabálytudat, feladattartás), fontos szerepük van az egészséges életmódra nevelésben és az egészségmegőrzésben.

Az eszközök és a tevékenységek kiválasztásánál a gyermekek életkorához, fejlettségi szintjéhez és a csoport összetételéhez igazodunk:

- 3-4 éveseknél a természetes nagymozgások
- 4-5 éveseknél a szem-kéz, szem-láb koordináció, egyensúlyérzék fejlesztése
- 5-7 éveseknél a finommotorika fejlesztése

A mozgásfejlődés három síkon történik:

- A mozgásformák és mozgáskészségek fejlődése
- A kondicionális képességek, mint erő, gyorsaság, állóképesség fejlődése
- A koordinációs képességek fejlődése

Hat az értelmi képességek fejlődésére:

- vizuális memória
- térészlelés
- fogalomalkotás stb.

Hat a szociális képességek fejlődésére:

- éntudat
- szociális én
- tolerancia képesség
- siker és kudarc stb.

A mozgás fő feladatai

- mozgásigény kielégítése, mozgásöröm átélése az óvodai nevelés minden napján,
- baleset-megelőzés a megfelelő környezet biztosításával,
- erkölcsi nevelés,

- egészséges életmód kialakítása,
- tudatos mozgásfejlesztés szabad levegőn is,
- mozgásos játékok beépítése,
- testi képességek fejlesztése, önbizalom erősítése,
- változatos eszközök alkalmazása,
- nagymozgás és finommotorika fejlesztése,
- harmonikus, összerendezett mozgás fejlődésének elősegítése,
- tartásjavítás, lábtorna beépítése a mindennapos mozgásba,
- a gyermek természetes mozgásainak fejlesztése (járás, futás, egyensúlyozás, függés, ugrás, támasz, dobás, kúszás, csúszás, mászás) mozgástapasztalatainak bővülése által,
- a gyermek természetes mozgáskedvének megőrzése,
- a rendszeres mozgással egészséges életmódra nevelés, egészséges életvitel kialakítása,
- mozgáskészségeik fejlesztése,
- az akaraterő, kitartás kialakítása.

A mozgásfejlesztés a szabad játékban a gyermek spontán, természetes mozgása közben, valamint a tanulási tevékenységek során történik.

A mozgásfejlesztés tartalma

Szabad mozgás

A gyermekek belső késztetés hatására örömmel mozognak. Erre minden nap a csoportszobában, a tornaszobában és az udvaron egyaránt lehetőséget biztosítunk a számukra.

Az udvaron gyakorolhatják a természetes mozgásokat: mászások, fogócska, bújócska, labdajátékok, sporteszközökkel való játékok.

A megismert mozgásformák többszöri ismétlése erősíti a gyermekek önbizalmát, mozdulataik céltudatosabbá válnak, tapasztalatokat szereznek az ok-okozati összefüggésekről.

A gyermekek mozgásigénye különböző, ezért fontos, hogy minden gyermek számára megtaláljuk az egészséges terhelést.

Szervezett mozgás

A heti rendszerességű kötelező mozgás anyaga az atlétika, torna, játékjellegű gyakorlatokból tevődik össze. A játékot, a játékosságot alapvető eszközként értelmezzük és alkalmazzuk a testnevelésben. A csoportos mozgások során alkalmat teremtünk speciális gyakorlatok beiktatásával a testalkati deformitások megelőzésére (lábboltozat erősítése, testtartásjavítás, stb.)

A testnevelési anyag éves elrendezésével a pszichológiai és didaktikai szempontok mellett gondolunk a helyi adottságokra, a fejlődés ütemét, ez alapján döntünk az ismétlések számáról.

A mozgásos feladatokhoz igazodnak a prevenció program fejlesztési feladatai.

Differenciált feladatokkal segítjük elő, hogy minden gyermek megtalálja a képességeinek megfelelő mozgásos feladatokat. Testnevelési foglalkozásokon használjunk minél többször kézi szereket. Mozogjanak sokat a szabadban, ennek fontos élettani hatása van.

A szervezett mozgáson belül megkülönböztetünk napi néhány perces frissítő mozgást, és heti 1-2 alkalommal szervezett hosszabb időtartamú mozgást (testnevelés kezdeményezés, Mozgáskotta).

A játékot, a játékoságot alapvető eszközként alkalmazzuk.

A csoport általános fejlettségét, fejlődését mindig figyelembe vesszük a tervezés során.

A gyermekek egyéni tempójuknak megfelelően gyakorolhatják a különböző mozgásformákat.

Differenciált feladatokkal minden gyermek megtalálja a képességeinek legmegfelelőbb mozgásos feladatokat.

A szervezett mozgás tartalmát a természetes mozgások és a mozgásos játékok alkotják:

- járás és futásgyakorlatok (különböző irányokban és alakzatokban szerep, vagy utánzójáték formájában kézi szerrel is),
- gimnasztikai gyakorlatok (különböző testhelyzetek: állások, ülések, fekvések, kartartások, kar-, törzs-, lábgyakorlatok kézi szerrel is),
- támaszgyakorlatok (bújás, mászás, csúszás, gurulás),
- dobások (magas, mély, távol),
- mozgásos játékok (futó-, fogó- és versenyjátékok).

Az óvodapedagógus szerepe a folyamatban

A mozgásfejlesztés alapja a gyermekek mozgásának, testi képességeinek, mozgásigényének megismerése.

Az önkéntes, szabadon választható játék feltételeinek biztosításánál a következőkre ügyelünk: biztonságos helyszínek, eszközök, megfelelő nagyságú tér biztosítása, egymás testi épségének óvása.

A szervezett mozgás elemeit tudatosan építjük egymásra, a fokozatosság, az életkori sajátosságok és az egyéni bánásmód elvének figyelembe vételével.

A gyerekek egészséges fejlődése érdekében megteremtjük azokat a feltételeket, amelyek elősegítik a fejlődést, növelik a szervezet ellenálló, és alkalmazkodóképességét.

Biztosítjuk a lehetőséget, hogy az adott gyakorlatot ki-ki saját képességei szintjén örömmel, szívesen hajtsa végre.

A mozgás megszerettetésének érdekében az óvónő működjön együtt a családdal, közös programok szervezésével: előadások, sportnap, gyereknap.

A szervezett testnevelés feltételeinek és folyamatának biztosítása során a legfontosabb feladataink:

- részletekre kiterjedő alapos szervezés
- portalanítás, szellőztetés
- érthető, szakszerű utasítások
- minimális várakozási idő
- a pozitív ráhatás elvének érvényesítése
- a gyermekek eltérő mozgásfejlettségi szintjének figyelembe vétele
- az óvodapedagógus példamutatása, az esztétikus és harmonikus mozgás kialakítása érdekében

- a játékoság hangsúlyozása, a szorongások, gátlások oldása segítségadással, biztatással, dicsérettel
- a gyermekek helyes testtartásának kialakítása érdekében mezítlábas torna, gerinc- és lábboltozat javító torna gyakori alkalmazása
- a gyermekek természetes mozgáskedvének megőrzése, a mozgás megszerettetése
- a rendszeres mozgással egészséges életvitel kialakítása
- a mozgástapasztalatok bővítése, sok gyakorlással a mozgásos tevékenységek alakítása
- a testi képességek, fizikai erőnlét fejlesztése (kondicionális, koordinációs)
- a mozgáson keresztül az érzelmi struktúrák és szociális képességek fejlesztése

A fejlődés várható eredménye

- a gyermekek szívesen mozognak, mozgásuk összerendezetté válik
- folyamatosan fejlődik finommozgásuk, egyensúlyérzékük
- alkalmazkodnak a járások, gimnasztikai gyakorlatok üteméhez, az utasításokat képességeikhez mérten pontosan igyekeznek végrehajtani
- megszeretik és igénylik a mozgást, különböző mozgásformákat ismernek
- mozgásuk összerendezett, megfelelő ritmusúvá válik, mozgástapasztalataik az egyensúlyozásban növekednek, szem-kéz, szem-láb koordinációra képesek
- cselekvőképességük gyors, mozgásban kitartóak
- képesek térben és időben tájékozódni
- labdajátékokat, egyéni-, csoportos-, sor-, és váltóversenyeket játszanak a szabályok pontos betartásával
- megértik az egyszerű vezényszavakat
- testükről tapasztalatokat szereznek, testképük kialakul

A motoros funkciók fejlettsége meghatározza a perceptuális funkciók fejlesztését, ami előfeltétele a fogalmi gondolkodásnak.

3.4.7. A külső világ tevékeny megismerése

A gyermek aktivitása és érdeklődése során tapasztalatokat szerez a szűkebb és tágabb természeti – emberi – tárgyi környezet formái, mennyiségi, téri viszonyairól. A valóság felfedezése során pozitív érzelmi viszonya alakul a természethez, az emberi alkotásokhoz, tanulja azok védelmét, az értékek megőrzését.

Az óvodás korú gyermek rácsodálkozik az őt körülvevő világra. Minden érdekli, mindent tudni akar. A gyermeknek ez a természetében gyökerező nyitottsága fogékonytá teszi őt a teremtés csodái iránt.

A külső világ tevékeny megismerésére nevelés célja

- a természeti és társadalmi környezetről minél több érzékszervvel történő tapasztalatszerzés biztosítása a gyermekek számára,
- a gyermeket körülvevő környezet (hazai táj, szokások, tárgyi kultúra, lakókörnyezet, növények, állatok, stb.) megismertetése, megszerettetése, és annak megóvására nevelés,
- a teremtett világ szépségeire való rácsodálkozás, az emberi felelősségérzet megalapozása, az élet tiszteletére nevelés.

Feladata

- rácsodálkozás a teremtett világ szépségeire, annak megismerése, megszeretése és védelme (öröm, hála),
- életkornak megfelelő szintű tájékozódás, eligazodás segítése,
- ismerkedés a természeti és társadalmi környezettel, a változások folyamatos megfigyelése,
- ismerkedés a szülőföld és a közvetlen környezet hagyományaival, szokásaival, családi, tárgyi kultúrával,
- megfigyelő séták, kirándulások szervezése,
- ismeretek gyűjtése tapasztalati úton (évszakok, jelenségek, növények, állatok),
- a természetsarokban történő változások folyamatos megfigyelése,
- a környezet megismerésére, védelmére, óvására nevelés,
- környezettudatos magatartás alapozása, alakítása,
- a közlekedés biztonságára, önfegyelemre, egymás óvására nevelés,
- a környezetkultúra és a biztonságos életvitel szokásainak alakítása,
- az önálló véleményalakítás, döntésképeség fejlesztése kortárs kapcsolatokban és a környezet alakításában,
- ismerkedés épített környezettel, egyházi épületekkel, műalkotásokkal,
- részvétel egyházi ünnepeken.

A gyermek a környezet megismerése során matematikai tartalmú tapasztalatoknak, ismereteknek is birtokába jut és azokat a tevékenységeiben alkalmazza. Felismeri a mennyiségi, alakí, nagyságbeli és téri viszonyokat: alakul ítéloképessége, fejlődik tér-, sík- és mennyiség szemlélete.

Tartalma

A gyermekek sokoldalú tapasztalatszerzését helyszíni és csoportszobai tevékenységek során biztosítjuk.

Gyakori sétával, kirándulással visszük őket közelebb a természethez.

Az udvart együtt alakítjuk, szépítjük. A közös tevékenység során a gyerekek elsajátítják a biztonságos eszközhasználatot, megszeretik és óvják a természetet.

Gyűjtjük a növények terméseit és egyéb részeit, (levél, virág, mag), a különböző tevékenységek során felhasználjuk azokat. Hálát adunk a természet sokszínűségéért.

Községünk területén több helyi jelentőségű védett természeti érték található (Zsombói ősláp, Király nyárfája).

A környezet megismerése során sok lehetőség adódik matematikai tapasztalatok szerzésére. Összehasonlításokat végezhetünk mennyiség, forma, szín, súly, méret, stb. alapján, válogathatunk, csoportosíthatunk.

A gyermekek megismerik a térirányokat, névutókat, számlálnak, sorba rendeznek. A szabad játék során is számtalan matematikai tapasztalatot szereznek.

Saját tapasztalatszerzésük útján megismerkednek a magasság, szélesség, hosszúság, színek, kombináció, sorminta, szimmetria, stb. fogalmával, jelentésével.

A szabályjáték során is számtalan alkalom kínálkozik a matematikai tapasztalatszerzésre: számlálás, párosítás, összehasonlítás, szín-és formaazonosítás, lépések logikája, rész-egész viszony, stb.

Fejlesztjük a gyermekek képi és nyelvi gondolkodását, szabálytudatát, rávezetjük őket az ok-okozati összefüggésekre.

Az óvodapedagógus szerepe a folyamatban

A 3-7 éves korosztályra a nagyfokú kíváncsiság, a környezeti hatásokra és ingerekre való nyitottság jellemző. Fontosnak tartjuk, hogy óvodásaink sokoldalú érdeklődését fenntartsuk és bővítsük, fogékony és gazdag ismeretanyaggal rendelkező gyermekeket nevelve. Mindezt az érzelmi nevelés segítségével valósítjuk meg.

Az óvodáskorú gyermek sokat kérdez, kutatja a világ dolgainak okait, összefüggéseit. Válaszaink alkalmazkodnak a gyermekek életkori sajátosságaihoz, értelmi fejlettségéhez, de mindig az igazságot tartalmazzák.

Példát állítunk a gyermekek elé a környezetünkhöz fűződő szoros kötődés, a hazaszeretet, az élet tisztelete és a természetvédelem terén.

A fejlődés várható eredménye

- óvodásaink ismerik az évszakok jellemzőit, meglátják a bennük rejlő szépséget
- különbséget tudnak tenni napszakok, évszakok között, felismerik az évszakokat és a környezet periodikus változásainak összefüggéseit
- az ismertebb állatok (háziállatok, vadállatok, madarak), növények nevét, jellemző tulajdonságait felsorolják, tapasztalatokkal rendelkeznek azok életkörülményeiről,
- ismerik testük részeit, azok funkcióit
- ismernek sokféle közlekedési eszközt, s a gyalogos közlekedés szabályait
- szeretik és védik élő-és tárgyi környezetüket, részt vesznek azok formálásában
- a gyerekek tudják lacímüket, szüleik nevét, foglalkozását
- megkülönböztetik a jobb- balra irányokat, értik a helyeket kifejező névutókat
- a gyerekek ismerik a környezetükben lévő intézményeket, üzleteket
- felfogják az egyszerűbb ok-okozati összefüggéseket, tárgyilagosan képesek megítélni a világ összefüggéseit.
- ismerik a színeket stb.
- gyermekeink belső igénye a természeti és társadalmi környezetben való kulturált viselkedés.

Innovációs tevékenységünk, jó gyakorlatunk

Környezettudatos nevelés, szelektív hulladékgyűjtés – óvodai program megvalósítása

A 2009-2010-es nevelési év során a Társadalmi Megújulás Operatív Program 3.1.4 pályázat lehetővé tette óvodánkban a kompetencia alapú programcsomag alkalmazásával az óvodapedagógusok módszertani kultúrájának korszerűsítését.

A pályázat kötelező elemeként a már évek óta alkalmazott módszereink, programjaink jó gyakorlattá váltak, intézményi innovációnk pedig szakmailag megújítva dolgozza fel a nevelőtestület számára kiemelt témákat.

Jó gyakorlataink:

- Gyertyafényes ünnepvárás – adventi készülődés
- Szelektív hulladékgyűjtés

A szelektív hulladékgyűjtés, mint jó gyakorlat célja:

A jó gyakorlat célja a környezettudatos viselkedés alakítása.

Ismereteiket tudják a gyakorlatban alkalmazni, épüljenek be mindennapjaikba a környezetünk védelmét szolgáló magatartásformák.

Célunk, hogy a gyerekek szokásrendszerének alakítása során a családok környezettudatos viselkedése is formálódjon, és az óvodából kiindulva minél szélesebb körben, több generációt átölelően egyre nagyobb hangsúly kerüljön a megfelelő hulladékkezelésre, lássák be minél többen, hogy környezetünk megóvásáért mindenki felelős, ugyanakkor mindenki kiveheti belőle a részét.

Feladatai:

A gyerekek szerezzenek tapasztalatokat arról,

- mi a szemét és mi a hulladék az óvodában, illetve otthon,
- miként zajlik a szelektív hulladékgyűjtés,
- a hulladékok közül mi újrahasznosítható és hogyan,
- mi az, ami veszélyes anyag,
- ők maguk/mi magunk mit és hogyan tudunk felhasználni,
- mi a komposzt, mi kerülhet bele, mire használhatjuk

3.4.8. Munka jellegű tevékenységek

A munka jellegű tevékenységek helye a nevelés folyamatában

A személyiségfejlesztés fontos eszköze a cselekvő tapasztalatszerzés. A környezet megismerésének a munkavégzéshez szükséges attitűdök és képességek, készségek, tulajdonságok alakításának fontos lehetősége az óvodában a dolgozók példája. A gyermeki munka tudatos irányítása pedagógiai szervezést, együttműködést igényel, amelyben szükséges a folyamatos, konkrét, a gyermeknek saját magához mérten fejlesztő értékelése.

A munka a gyermekek számára általában örömmel végzett, aktív tevékenység és cselekvő tanulás.

A gyermek játéka során a felnőttektől látott munkatevékenységeket utánozza.

A munkának mindig konkrét célja van, elvégzését külső szükségesség indokolja, a gyermektől felelősséget kíván.

Feladatok

Az önkiszolgálás:

- öltözködés,

- testápolási teendők,
- étkezéssel kapcsolatos tevékenységek.

A közösség érdekében végzett munka:

- a naposi tevékenység,
- a csoport életéhez kapcsolódó állandó feladatok.

Az alkalmoszerű munkák és egyéni megbízatások:

- a környezet rendjének biztosítása,
- segítségnyújtás a felnőtteknek, egymásnak és a kisebbeknek,
- egyéb megbízatások teljesítése.

Az évszakoknak megfelelő tevékenységek:

- a csoportszobában,
- az udvaron,
- az óvoda környezetében.

A munka a nevelés fontos eszköze, mivel végzése közben

- a gyermekek tapasztalatokat, ismereteket szerezhetnek környezetükről,
- megértik a munka fontosságát és hasznosságát, megtanulják becsülni annak eredményét,
- formálódnak és pontosabbá válnak a munkavégzéshez szükséges attitűdök, készségek, képességek (eszközök és szerszámok használata, részmozzanatok gyakorlása),
- fejlődik a gyermekek kitartása, felelősségérzete, önértékelése, kötelességtudata,
- erősödik a közösséghez tartozás érzése, a gyermekek segítőkésszé válnak.

A tevékenység tartalma

A gyermekek önkiszolgáló munkáját a gondozás fejezetében fejtettük ki részletesen, a közösségért végzett munkát pedig négy nagyobb egységre tagoljuk:

Naposi munka

A naposság feladattudatot, figyelemösszpontosítást igényel, ezért csak középső csoporttól kerül bevezetésre. A gyerekek a saját asztaluknál ülő társaiknak terítenek, töltenek, étkezés végén leszedik a terítéket, valamint a kezdeményezések szervezésében, illetve teremrendezési feladatokban vesznek részt. Ezen feladatok részmozzanatait fokozatosan gyakoroltatjuk, s a gyermekek kezdetben önként vállalkozhatnak a tevékenység elvégzésére. Akinek nincs kedve, vagy bátortalan, annak tevőleges vagy szóbeli segítséget, irányítást, bátorítást adunk. Vonzó kellékekkel motiváljuk óvodásainkat (napos kötény és tábla a gyermekek jelével).

Alkalmoszerű munkák

E munkák egy része minden nap szükséges (rendrakás, papírhulladék összeszedése stb.), más része viszont esetleges, alkalmoszerű (pl. ajándékkészítés, kisebb megbízatások teljesítése, csoportszoba díszítése).

Az aktív, magabiztos gyermekek gyakran és szívesen vállalnak feladatokat, de figyelniük kell arra, hogy ne szorítsák háttérbe társaikat.

A bátortalanabbakat sok biztatással, dicsérettel, a munkától húzódozókat pedig állandó ösztönzéssel serkentjük. Szívesen alkalmazzuk a közösség előtti dicséret módszerét, mert ez ösztönzőleg hat a többi gyermekre is.

Amennyiben lehetséges, kikérjük és megvalósítjuk a gyermekek ötleteit, javaslatait egy-egy teendő kapcsán. Ezáltal is éreztetjük velük, hogy a közösség aktív tagjai.

Az 5-7 évesek olyan megbízatásokat is kapnak, melyek otthoni teendőket igényelnek (pl. termések, képek gyűjtése, különböző témákban tárgyak behozatala), ezáltal is felkészítjük őket az iskolában elvárható kötelességtudat alapszintjére.

Növény- és állatgondozás

Az óvodai nevelés során a gyermekek megismerik az állatok és növények életfeltételeit, megtapasztalják az emberi gondoskodás fontosságát, megértik az ok-okozati összefüggéseket.

A munkára nevelés keretében a növények, állatok óvását, szükségleteik biztosítását sajátítják el óvodásaink: a csoportszobai növények öntözésében, a kertiek ültetésében, locsolásában, gyomtalanításában vehetnek részt. Az ehhez szükséges gyermekméretű szerszámokat biztosítjuk számukra, azok használatát bemutatjuk, gyakoroljuk. A balesetek elkerülésére nagy gondot fordítunk (magyarázat, folyamatos figyelemmel kísérés, szerszámok rendszeres ellenőrzése).

A növényápolás, kerti munka sikerélményt okoz, hisz az esztétikus kert látványa, a fejlődő növények tükrözik a munka eredményességét. A közösen végzett munka összekovacsolja a csoportot, gazdagodik érzelmi életük, jobban kötődnek óvodájukhoz. Új tevékenységeket, mozdulatokat ismernek meg és sajátítanak el.

Egyéb, az évszaknak megfelelő tevékenységek

Az egyéb, évszakhoz kötődő munkákba bevonjuk a gyermekeket: lehullott falevél gereblyézése, termések, virágok gyűjtése az élősarokba.

Az óvodakertben és környékén megjelenő madarak számára télen élelmet biztosítunk, nyáron pedig itatóhelyet teremtünk. Közben lehetőségünk nyílik a madarak külsejének, életmódjának, mozgásának, hangjának megismerésére.

Az óvodapedagógus szerepe a folyamatban

Óvodáskorban fokozatosan szoktatjuk a gyermekeket munkavégzésre, sok dicsérettel és biztatással motiváljuk őket.

Feladatunk, hogy biztosítsuk a munkához szükséges feltételeket: biztonságos eszközöket, nyugodt munkaléggkört, megfelelő időtartamot. Bemutatjuk és gyakoroltatjuk az egyes munkák mozzanatait, azok sorrendiségét.

Az egyéni bánásmód elve alapján olyan feladatokkal bízunk meg a gyermekeket, melyek elvégzésére önállóan, vagy kisebb segítséggel képesek. A megbízás teljesítését mindig dicsérettel jutalmazzuk.

Amire a gyermek képes, azt a tevékenységet nem végezzük el helyette, legfeljebb egy-egy mozzanatnál segítünk. Ezzel növeljük önbizalmukat, formáljuk önállóságukat. A szülőket is erre ösztönözzük, mert nevelőmunkánk csak azonos elvárások esetén lehet sikeres.

A gyermeki munka az óvodapedagógustól tudatos, pedagógiai szervezést, a gyermekekkel való

együttműködést és folyamatos konkrét, reális, vagyis saját magához mérten fejlesztő értékelést igényel.

A fejlődés várható eredménye

Óvodáskor végére a gyermekek várhatóan

- önállóan végzik a már jól ismert munkákat,
- képességeiknek megfelelően teljesítik a kisebb megbízásokat,
- megbecsülik saját maguk és mások munkáját,
- formálódik kötelességtudatuk,
- fejlődik kitartásuk, segítőkészségük,
- a gyerekek képesek önmagukat kiszolgálni,
- szeretnek közösen dolgozni,
- önállóan, igényesen végzik a naposi munkát,
- szívesen vállalnak egyéni megbízásokat,
- közreműködnek a növények gondozásában,
- örömmel segítenek a kisebbeknek,
- szeretnek meglepetéseket készíteni egymásnak, szüleinek.

A gyerekek mindennapi tevékenységének a része a munkajellegű tevékenység, mely az óvodai élet egészében érvényesülő folyamat.

Az óvodások munkajellegű tevékenysége a játékból bontakozik ki, elsősorban önmagukért és a közösségért végzik, társas kapcsolataik, szociális magatartásuk alakul ez által.

A fejlesztés a gyermek önkéntes, örömmel vállalt tevékenységein belül valósuljon meg.

Kezdetben segítséggel, később önállóan, öntevékenyen végezzenek munkajellegű tevékenységet.

Ne csak a megfelelni akarás domináljon a gyerekeknél, hanem természetes, észrevétlen módon reagáljanak a külső szükségletekre - vegyék észre, ha valami meg kell csinálniuk önmaguk vagy mások érdekében.

3.4.9. A tevékenységekben megvalósuló tanulás

A tanulás színtere a játék, ami a teljes óvodai életet természetes módon szövi át.

Az óvodában a tanulás folyamatos, jelentős részben utánzásos, spontán és szervezett tevékenység, amely a teljes személyiség fejlődését, fejlesztését támogatja. Nem szűkül le az ismeretszerzésre, az egész óvodai nap folyamán adódó helyzetekben, természetes és szimulált környezetben, kirándulásokon, az óvodapedagógus által kezdeményezett tevékenységi formákban, szervezeti és időkeretekben valósul meg.

Az óvodáskorú gyermeket természetes tevékenységi vágya utánzásra, cselekvésre ösztönzi. Sok tapasztalatszerzésre van szüksége, és erre lehetőséget nyújtunk a mindennapok során.

Az óvodai tanulás elsődleges célja az óvodás gyermek kompetenciáinak erősítése és képességek fejlesztése. Az óvodapedagógus a tevékenységekben megvalósuló tanulást támogató környezet megteremtése során épít a gyermek tapasztalataira, élményeire, ismereteire.

A kíváncsiság, a felfedezés, a megtapasztalás élménye érdeklődővé teszi, így válik nyitottá, probléma iránt érzékeny a gyermek.

A tanulás feltétele a gyermek cselekvő aktivitása, a felfedezés lehetőségének biztosítása, kreativitásának erősítése.

A tanulási folyamat során lehetőségük van a próbálkozásra, tévedésre, tévedések utáni újrakezdésre, hibák javítására. Így válnak képessé arra, hogy a váratlan élethelyzetekkel megbirkózzanak és egyre több örömet leljenek az önfejlesztő tanulásban.

Az óvodapedagógus a tanulás irányítása során személyre szabott pozitív értékeléssel segíti a gyermek személyiségének kibontakozását. Törekednie kell a komplexitásra, mert a gyermek a környezetet, a világot komplex módon ismeri meg és fogadja be.

Az óvodai fejlesztésben megkülönböztetünk prevenciós és korrekciós formákat. A prevenciós fejlesztéssel célunk a lehetséges problémák megelőzése, a korrekcióval a felfedezett problémán segítünk.

Az egyéni fejlesztés az óvodába lépés pillanatával kezdődik, folyamatosan tart az óvodáskor végéig, és minden gyermekre kiterjed. Lehetőséget nyújt az egyéni bánásmód elvének és a differenciált foglalkoztatás megvalósítására, a gyermeki fejlődés ütemének figyelembevételével.

A tanulás a gyermek világméretű alakulását is befolyásolja. Ebben az életkorban nyitottak az őket ért benyomásokra minden területen. Minden esetben figyelembe vesszük a gyermekek képességeit, és ez által fejlesztjük érzékelésüket, észlelésüket, emlékezetüket, figyelmüket, képzeletüket, gondolkodásukat.

Az irodalmi-anyanyelvi nevelés, dramatikus játék, bábozás kiemelt szerepet kap, a hét minden napját átszövi.

A beszéd és a kommunikáció nagyon fontos eleme a tanulási folyamatnak: beszédre ösztönző közeg kialakítása, meghallgatás, meghallgattatásra nevelés, erkölcsi értékhozás.

A beszédfigyelem javítása, a sokszínű, változatos, cselekedtető, játékos elemeket tartalmazó tevékenységek felkínálását minden esetben verbális megerősítés kíséri.

Kiemelt kompetenciák fejlesztése a tanulás folyamatában:

- érzelmek közvetítése által,
- a kezdeményezésre motiválás során,
- interaktivitás az együttlétekben,
- a gyermekek önálló döntésén alapuló tevékenységrendszerben való megsegítése,
- az óvodapedagógus kellő mértékű és minőségű segítségadása, illetve a gyermekek önállóságának fejlesztése.

Feladat:

- elsődleges a tevékenységhez kötött tanulás, az egyéni adottságok figyelembevétele, az optimális terhelhetőség és a motiválás,
- a vizuális, akusztikus, kinezetikus észlelés és érzékelés képességének, a verbális emlékezet fejlesztésének játékos megvalósítása, melyet az óvodapedagógus a tanulást támogató környezet megteremtésével ér el,
- építsen a gyermek előzetes élményeire, tapasztalataira, ismereteire,

- jelenjen meg a gyermeki kérdésekre, válaszokra épülő ismeretszerzés, gyakorlati problémamegoldás,
- fontos a felfedezés lehetőségeinek biztosítása, a kreativitás erősítése, a spontán szerzett játékos tapasztalatok, ismeretek rendszerezése, egymásra épülése,
- megjelenik a kognitív képességek tevékenységbe ágyazott alakítása,
- a gyermekek kompetenciájának fejlesztése,
- a tanulás akadályba ütközése esetén a gyermek fejlődési üteméhez igazodóan egyéni felzárkóztatás, fejlesztés szükséges,
- tehetség észlelése esetén kiemelt figyelem, egyéni fejlesztés szükséges,
- az óvodapedagógus személyre szabott pozitív értékeléssel segítse a gyermek személyiségének kibontakozását, tanulását.

Az óvodapedagógus szerepe a folyamatban

A tudatos nevelőmunkához elengedhetetlen a gyermekek elfogadása, megszeretése és a személyiségük megismerése.

A testi- lelki fejlődés folyamatának nyomon követését és a további tennivalók megszervezését a gyermekekről a csoportnaplóban tervezzük, és egyénenként személyiséglapot vezetünk.

A gyermekeknél tapasztalt részképesség hiányokat, lemaradásokat egyéni fejlesztés során pótoljuk. Minden gyermeknek egyenlő esélyt biztosítunk a felzárkózásra, fejlődésre.

A tehetséggondozás nagy figyelmet és szakértelmet kívánó feladat. Ilyen esetben a szülőkkel való együttműködés kiemelt jelentőségű.

- A gyermeket pozitív értékeléssel segítjük és biztatjuk a tevékenységekben megvalósuló tanulásban, megteremtjük számára a megfelelő környezetet a gyermek kreativitásának és cselekvő aktivitásának fejlődéséhez.

A fejlődés várható eredménye

A tanulási tevékenység során eljut a gyermek arra a szintre, hogy feladatai megoldása során kitartóvá válik, egyre több időt tölt ezekben a tevékenységekben és örömet lel a felfedezésekben.

A tanulás lehetséges formái óvodánkban:

- utánzások, minta- és modellkövetéses magatartás és viselkedéstanulás
- spontán, játékos tapasztalatszerzés
- gyermeki kérdésekre, válaszokra épülő ismeretszerzés
- óvodapedagógusok által irányított megfigyelés, tapasztalatszerzés
- gyakori probléma- és feladatmegoldás
- az óvodapedagógus által kezdeményezett kötött és kötetlen tevékenységekben megvalósuló tanulás.

A kötött és kötetlen tevékenységekben mindig az adott helyzetből kiindulva, a körülmények mérlegelésével, a gyermekek egészségi állapotának megfelelően, képességeik ismeretében kell követelményeket támasztanunk, és megkeresnünk az adott gyermek optimális terhelésének mértékét.

Célunk, hogy megfelelő színvonalú feladatok elé állítsuk a gyerekeket, melyet örömmel és önként végeznek.

„Kis gyermekem csak nézzél szerteszét
Éretted van itt minden, ami szép.”
/Várnai Zseni/

A szóbeli megnyilatkozás hatékonyságát fokozzuk azokkal a metakommunikációs eszközökkel, amelyek természetes velejárói a beszédnek.

Az anyanyelvi fejlettség az iskolai alkalmasság lényeges tényezője. Az iskolai életbe való zökkenőmentes beilleszkedés érdekében kialakítottuk az óvoda és az iskola egymásra épített kapcsolatát. Az óvodai élet folyamán az alapvető képességek és készségek fejlesztését tervszerűen, rendszeresen, és következetesen végezzük.

4. Az iskolára készítő tétel

A gyermek belső érése, valamint a családi nevelés és az óvodai nevelési folyamat eredményeként a kisgyermekek többsége az óvodáskor végére eléri az iskolai élet megkezdéséhez szükséges fejlettségi szintet. Belép a lassú átmenetnek abba az állapotába, amelyben az óvodás iskolássá érik.

A rugalmas beiskolázás az életkor figyelembevételével mellett lehetőséget ad a fejlettség szerinti iskolakezdésre.

Az iskolakészültségnek, az iskolai életre való felkészültségnek testi, lelki és szociális kritériumai vannak, melyek közül egyik sem hanyagolható el, mindegyik egyformán szükséges a sikeres iskolai munkához.

A testileg egészségesen fejlődő gyermek hatéves kora körül eljut az első alakváltozáshoz. Megváltoznak testarányai, megkezdődik a fogváltás. Teste arányosan fejlett, teherbíró. Mozgása összerendezettebb, harmonikusabb. Erőteljesen fejlődik a mozgáskoordináció és a finommotorika. Mozgását, viselkedését, testi szükségletei kielégítését szándékosan irányítani képes.

A lelkileg egészségesen fejlődő gyermek az óvodáskor végére nyitott érdeklődésével készen áll az iskolába lépésre. A tanuláshoz szükséges képességei alkalmassá teszik az iskolai tanulás megkezdéséhez. Érzékelése, észlelése tovább differenciálódik. Különös jelentősége van a téri észlelés fejlettségének, a vizuális és az akusztikus differenciálásnak, a téri tájékozottságnak, a térbeli mozgásfejlettségnek és a testséma kialakulásának.

A lelkileg egészségesen fejlődő gyermeknél:

- az önkéntelen emlékezeti bevésés és felidézés, a közvetlen felidézéssel szemben megjelenik a szándékos bevésés, felidézés, megnő a megőrzés időtartama, a felismerés mellett egyre nagyobb szerepet kap a felidézés,
- megjelenik a tanulás alapját képező szándékos figyelem, fokozatosan növekszik a figyelem tartalma, terjedelme, könnyebbé válik a megosztás és átvitele,
- a cselekvő, szemléletes és képi gondolkodás mellett az elemi fogalmi gondolkodás is kialakulóban van.

Az egészségesen fejlődő gyermek:

- *Érthetően*, folyamatosan kommunikál, beszél, gondolatait, érzelmeit mások számára érthető formában, életkorának megfelelő tempóban és hangsúllyal tudja kifejezni.
- Minden szófajt használ, különböző mondatszerkezeteket, mondatfajtaikat alkot, tisztán ejti a magán- és mássalhangzókat (a fogváltással összefüggő egyéni eltérések lehetségesek), végig tudja hallgatni és megérti mások beszédét.
- *Elemi* ismeretekkel rendelkezik önmagáról és környezetéről, tudja nevét, lakcímét, szülei foglalkozását.
- Felismeri a napszakokat, ismeri, és a gyakorlatban alkalmazza a gyalogos közlekedés alapvető szabályait, ismeri szűkebb lakóhelyét, a környezetében élő állatokat, azok gondozását és védelmét, felismeri az öltözködés és az időjárás összefüggéseit.
- Ismeri a viselkedés alapvető szabályait, kialakulóban vannak azok a magatartási formák és szokások, amelyek a természeti és társadalmi környezet megbecsüléséhez, megóvásához szükségesek, elemi mennyiségi ismeretei vannak.

Az óvodáskor végére a gyermekek szociálisan is éretté válnak az iskolára. A szociálisan egészségesen fejlődő gyermek készen áll az iskolai élet és a tanító elfogadására, képes a fokozatosan kialakuló együttműködésre, kapcsolatteremtésre a felnőttel és gyermektársaival, mennyiben az iskolai légkör ezt lehetővé teszi.

A szociálisan érett gyermek:

- Egyre több szabályhoz tud alkalmazkodni, késleltetni tudja szükségletei kielégítését,
- feladattudata kialakulóban van, s ez a feladatmegértésben, feladattartásában, a feladatok egyre eredményesebb elvégzésében nyilvánul meg, kitartásának, munkatempójának, önállóságának, önfegyelmének alakulása biztosítja ezt a tevékenységet.

Az ötéves kortól kötelező óvodába járás ideje alatt az óvodai nevelési folyamat célja, feladata változatlanul az egész gyermeki személyiség harmonikus fejlődésének elősegítése.

A sajátos nevelési igényű gyermekek esetében folyamatos, speciális szakemberek segítségével végzett pedagógiai munka mellett érheti csak el a fentiekben leírt fejlettséget.

A kiemelt figyelmet igénylő gyermekek iskolaérettségi kritériuma tükrözi a befogadó intézmény elvárásait az iskolába kerülő gyermekekkel szemben.

5. Az óvoda gyermek- és ifjúságvédelmi tevékenysége

5.1. Gyermekvédelem

Az óvodapedagógusok óvodai gyermekvédelmi munkájának kapcsolódnia kell az óvodai élet egészének feladataihoz, célkitűzéseire. A megvalósítás során joga van saját módszereit alkalmazni, saját értékrendjét, világnézetét megtartva közvetíteni az ismereteket.

Köteles azonban tiszteletben tartani a gyermek személyiségét és családja világnézetét. Minden óvodapedagógus és dolgozó munkaköri kötelessége a rábízott gyermekek védelme, pedagógiai eszközökkel való segítése.

A gyermekvédelmi felelős a gyermek- és ifjúságvédelem alapellátásához tartozó jelzőrendszer szerves része.

A gyermek- és ifjúságvédelem célja: prevenció során feltárni a tényeket, okokat, amelyek a gyermekek fejlődését akadályozhatják, veszélyeztethetik.

Az óvodás gyermek családi helyzetének évenkénti felméréséhez szükséges szempontok:

- az óvodások száma összesen,
- ebből a veszélyeztetettek száma,
- kiemelt figyelmet igénylő gyermekek (hátrányos helyzetű, halmozottan hátrányos helyzetű) száma,
- három- vagy többgyermekes családban élők száma.

A gyermekek veszélyeztetettségének okait vizsgáló szempontok

- Családi környezet:
 - rossz lakásviszonyok,
 - egészségügyi okok,
 - anyagi okok,
 - nevelési hiányosságok,
 - megromlott családi kapcsolat,
 - a gyermeki személyiségben rejlő okok.
- Családon kívüli környezet:
 - munkanélküliség,
 - váltakozó párkapcsolatok,
 - életvitel az utcán történik,
 - kéregetésre kényszerítés,
 - életvitel az italboltban történik,
 - pszichiátriai kezelés.

A gyermekvédelmi felelős feladatai

- az ismeretek birtokában megteszi a szükséges lépéseket (jelzés),
- gondoskodik a balesetvédelem biztosításáról,
- segíti az óvodapedagógusok munkáját,
- munkáját önként végzi,
- évente elkészíti a gyermekvédelmi programot, gyermekvédelmi ismereteit karbantartja, bővíti,
- rendszeres kapcsolatot tart az óvodapedagógusokkal, óvodavezetővel,
- szükség esetén családlátogatásokat szervez,
- megszervezi, lebonyolítja alkalmanként a rászoruló családok alkalmakénti megajándékozását,
- kapcsolatot tart a szakszolgálatokkal:

- Gyermekjóléti Szolgálat,
- Nevelési Tanácsadó,
- Óvoda orvosa, védőnője.

A faluban élő családok változó szociális gondjait az óvodába járó gyermekek helyzete is jelzi, ezért rendkívül fontosnak tartjuk, hogy a családlátogatások során szerzett tapasztalatokat megbeszéljük és azt a gyermekvédelmi felelős nyilvántartásába felvegye.

Erős emberi kapcsolatok kiépítésére nyílik lehetőségünk, nem csak a veszélyt, a bajt, de az örömet, fejlődést is figyelemmel tudjuk kísérni.

Segítséget nyújtunk a családokban élő gyermekek gondozásához, neveléséhez és biztosítjuk az intézményi ellátást.

Munkánkat segítik a község gyermekorvosa, védőnői és a Gyermekjóléti Szolgálat munkatársa.

Feladataink, segítségnyújtásunk egyéb területei:

- minden évben karácsony előtt játék- és ruhagyűjtést szervezünk
- felvilágosító szülői értekezletet tartunk az orvosok és védőnők együttműködésével
- arra törekszünk, hogy minden veszélyeztetett és hátrányos helyzetű gyermek rendszeresen járjon óvodába, személyiségük optimális körülmények között fejlődjön.
-

5.2. A szociális hátrányok enyhítését segítő tevékenység, a gyermekek esélyegyenlőségét szolgáló intézkedések

A társadalmi tendenciák azt mutatják, hogy a gyermekek egyre több negatív hatásnak, veszélynek vannak kitéve. Ezért óvodánkban a szociálisan hátrányos körülmények között élő gyermekek problémáit igyekszünk kezelni, törekszünk a veszélyeztetettségük megelőzésére, illetve megszüntetésére. E feladatokat az alábbiakban határozzuk meg:

- a rossz anyagi helyzetben levő, a hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek segítésének formái:
 - mentálisan sérült gyermekek esetén pszichológus tanácsának kikérése, munkájának igénybevétele,
 - a gyermekek jogainak fokozott védelme,
 - rendszeres kapcsolattartás a gyermekek szüleivel,
 - a veszélyeztetett, illetőleg hátrányos helyzetű gyermekek helyzetének figyelemmel kísérése.

A fenti feladatok összefogását a gyermek- és ifjúságvédelmi felelős végzi, aki folyamatosan kapcsolatot tart a Gyermekjóléti Szolgálat szakembereivel, illetve a gyermekvédelmi rendszerhez kapcsolódó feladatokat ellátó más személyekkel, intézményekkel és hatóságokkal.

A tevékenység célja: kompenzálni a családi nevelés hiányosságait, segíteni őket szociális beilleszkedésük során, hogy biztonságérzetet nyújtsunk számukra, amely megalapozza érzelmi kötődésüket az óvodához, ösztönzi társas kapcsolataik pozitív alakulását.

Pedagógiai feladataink:

- A feltáró munka elvégzése (az óvoda körzetébe tartozó halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek feltérképezése, elősegíteni, hogy minden halmozottan hátrányos helyzetű gyermek óvodába járjon, kapcsolatfelvétel a gyermekjóléti szolgálattal, a védőnővel).
- A veszélyeztetett, illetve nehezen nevelhető gyermekek kiszűrése.
- A hátrányos helyzetű gyermekek egyéni differenciált, felzárkóztató fejlesztése.
- Kapcsolattartás a szakmai hálózattal.
- Szülői értekezleten a szülők gyermekneveléssel kapcsolatos elméleti ismeretének bővítése, viták indítása, szakirodalom ajánlása, szakember meghívása.
- A tehetség felismerése és gondozása.

Feladatunk a gyermekek megismerése, a lemaradás területének és mértékének megállapítása.

A felzárkóztatás színtere a játék. Fejlesztési feladatainkat differenciált, egyénre szabott segítségadással valósítjuk meg.

Az óvónők a rendszeres óvodalátogatás érdekében tartják a kapcsolatot a családokkal, különös tekintettel a tanköteles korú gyermekekre.

Figyelemfelhívással, példaadással erősítjük a szülők felelősségét gyermekük otthoni gondozása, nevelése terén. A gyermekeken keresztül próbáljuk formálni a családi hátteret.

A Gyermekjóléti Szolgálattal és a Védőnővel rendszeres kapcsolat kiépítésére törekszünk annak érdekében, hogy a gyermekek egyéni fejlettségüknek megfelelően, számukra optimális iskolában kezdhessék meg tanulmányaikat.

Célunkat akkor érjük el, ha:

- A családok megfelelő segítséget kapnak, melyek problémájuk rendezésére irányulnak.
- Valamennyi feltérképezett esethez kidolgozásra kerül a megfelelő segítségnyújtás.
- Az óvodában csökken a gyermekvédelmi esetek száma.
- A nevelési évben egyetlen gyermekbaleset sem történik felnőtt mulasztása miatt.
- Ha a halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek minél hamarabb kezdenek óvodába járni.
- Egyetlen gyermek sem marad ki az óvodából a szülők anyagi problémája miatt.
- Minden rászoruló kisgyermek időben megkapja a segítséget, problémája orvoslásához.

6. Tehetséggondozás

Tehetségen: azt a velünk született adottságokra épülő, majd gyakorlás, céltudatos fejlesztés által kibontakoztatott képességeket értjük, amely az emberi tevékenység egy bizonyos vagy több területén az átlagosat messze túlhaladó teljesítményeket tud létrehozni.

(Harsányi István)

A tehetséggondozás célja: A tehetséges gyermek “erős” oldalának fejlesztése mellett, a tehetségével összefüggő gyengébb területek erősítése, olyan légkör megteremtésével, amely őt elfogadja, és személyiségének fejlődését segíti.

Óvodában a tehetséggondozás a „tehetséges” gyermekek speciális szükségleteinek kielégítését jelenti.

Pedagógiai feladataink:

- Annak a területnek a megjelölése, amelyben a gyermek képessége életkorát meghaladja.

- Differenciált bánásmód és feladatadás.
- A szülők figyelmének felhívása ezekre a területekre, javaslattétel a fejlesztési lehetőségekre.
- Iskolaválasztás segítése, szakemberekkel való konzultálás.
- A pedagógusok szaktudásának bővítése a tehetségfejlesztés területén.

Ahhoz, hogy valakit tehetséges embernek tartsunk, szükséges, hogy valami kiemelkedő eredményt mutasson fel. Erre egy óvodás korú gyermek nem képes, de már ebben az életkorban is felfedezhetjük a tehetség csíráit.

Vannak gyermekek, akiknél már igen fiatal korban feltűnik, hogy adottságaik valamilyen területen az átlagosnál lényegesen jobbak. Ez szokatlan, intenzívebb kíváncsiságukban vagy éppen erős akarati tulajdonságaikban nyilvánul meg, tehát ebben a korban, tehetségre irányuló hajlamokról beszélhetünk.

Az adottságok képességekké fejlődésében a tehetség kibontakoztatásában igen jelentős szerepe van a fejlődés belső menetének és a pozitív, gyermeknek legjobban megfelelő környezeti, nevelési hatásoknak egyaránt.

Gyakorlati munkánk során arra kell törekednünk, hogy a lehetőségeket észrevegyük, feltérképezzük egy-egy gyermeknél. Ezután differenciált feladatokkal fejlesszük ezeket a területeket, illetve a szülőknek segítséget nyújtunk.

A tehetséges gyermekek egy része harmonikusan fejlődik, azonban vannak olyanok is, akik bizonyos területeken ugyan jobb adottságokkal, képességekkel rendelkeznek, más adottságok, képességek tekintetében viszont életkoruk szintjén állnak, vagy ahhoz képest el is maradnak. A gyermekek esetleges „gyenge” adottságait mindenképpen diagnosztizálnunk kell, és - ha szükséges, szakember segítségével - segítjük harmonikus személyiségfejlődésüket.

A tehetséges gyermek nevelése nem könnyű feladat sem, a szülők sem, a pedagógusok számára. A szülőkkel történő nyílt, őszinte beszélgetések segítik közös munkánkat. A szülőket a beiskolázással kapcsolatban tanácsainkkal segíthetjük.

Célunkat akkor érzjük el, ha a gyermekek tehetségét időben felismerjük és képességüknek megfelelő fejlesztésben részesítjük.

7. Sajátos nevelési igényű gyermek fejlesztésének szervezeti keretei

Sajátos nevelési igényű az a gyermek, aki a szakértői- és rehabilitációs bizottság szakvéleménye alapján:

- testi, érzékszervi, értelmi, beszéd fogyatékos, autista, több fogyatékoság együttes előfordulása esetén halmozottan fogyatékos,
- pszichés fejlődési zavara miatt a nevelési tanulási folyamatban tartósan és súlyosan akadályozott.

Óvodánkban az alább felsorolt sajátos nevelési igényű gyermekek speciális fejlesztését végezzük az alapító okiratnak megfelelően:

Enyhén értelmi fogyatékos gyermek: (értelmileg akadályozott) együttnevelése az ép értelmű gyermekekkel történik, melynek eredményeként a spontán tanulást, a társakkal való

együttműködést, a kommunikáció fejlődését a csoporttársakkal megélt élmények, tapasztalatok adják. A speciális fejlesztésben együttműködik: **óvónő-gyógypedagógus, szükség esetén fejlesztő pedagógus.**

Beszéd fogyatékos gyermek: (súlyos, akadályozott beszédfejlődésű) a fejlesztés az anyanyelvi nevelést középpontba állító, speciális terápiákat alkalmazó **intenzív, komplex** nevelési környezetben valósul meg. A speciális fejlesztésben együttműködik: **óvónő-logopédus, szükség esetén gyógypedagógus, fejlesztő pedagógus.**

Pszichés fejlődési zavarral küzdő gyermek: (magatartás-zavar, részképesség-zavar) fejlesztése is az együttnevelés keretében történik. Pszichés zavar feltárása esetén, speciális terápiák alkalmazásával, intenzív, komplex nevelési környezetben történik a fejlesztés. A speciális fejlesztésben együttműködik: **óvónő-fejlesztő pedagógus, gyógypedagógus.**

Testi fogyatékos (mozgáskorlátozott) gyermek: azon gyermekeknél, akik fejlesztésük során nem igénylik az akadálymentes közlekedés feltételeinek meglétét (ilyenek: végtagredukációs fejlődési rendellenesség, petyhüdt bénulást okozó kórformák, mozgáskorlátozottságot okozó kórformák (szerzett, átmeneti), a mozgásfejlesztést az óvodai foglalkozások körébe kell beilleszteni. Az elsajátított mozgásminták rögzítése, a szükséges korrekciós helyzetek alkalmazása a napirend egészét átszövő feladat. A speciális fejlesztésben együttműködik: **óvónő – gyógypedagógus**

Gyengén látó látássérült gyermek: a speciális, gyermekekre szabott pedagógiai feladatot meghatározza a látássérüléshez kapcsolódó egyéb rendellenesség, fogyatékoság is. Kiemelt feladat az önkiszolgálás megtanítása, a személyi higiénia és a gyermek környezetében való biztonságos tájékozódás kialakítása. Az óvodai nevelés során mindvégig figyelembe kell venni a látássérült gyermek fizikai terhelhetőségét.

Enyhébben hallássérült (nagyothalló) gyermek:

Központi feladat – a korai pedagógiai és audiológiai gondozásra építve – **a nyelvi kommunikáció megalapozása**, megindítása, fejlesztése az óvoda egész napi tevékenységébe ágyazva. A szocializációt segítő munkajellegű tevékenységbe is be kell vonni a hallássérült gyermeket.

Autisztikus tünetekkel bíró gyermek: fejlesztésének fő céljai speciális terápián keresztül a kommunikációs, szociális és kognitív habilitációs nevelés. Fejlesztése során szükséges az intenzív, jól strukturált és meglévő készségek használata, az egyéni motiváció megteremtése, a **gyermekhez speciálisan alkalmazható egyéni módszeren keresztül.** A fejlődési szint és a szociális alkalmazkodás követése egyéni tervekkel történik, speciális eszközök és módszerek használatával, egyéni fejlesztési helyzetekben. A speciális fejlesztésben együttműködik: **óvónő – gyógypedagógus - fejlesztő pedagógus-logopédus, pszichológus.**

Az integráció formája

Óvodánkban az integrált fejlesztés a **funkcionális teljes integráció szintjén** valósul meg, mivel minden gyermek a nevelés-oktatás teljes időtartamában együtt, egy csoportban tartózkodik. Az illetékes szakértői és rehabilitációs bizottság szakvéleményének figyelembevételével az együttnevelés minden esetben egyéni fejlesztést is jelent.

A gyermek **habilitációs** és **rehabilitációs** fejlesztésének az alapja a szakértői bizottság szakvéleménye. A gyermek egyéni vagy csoportos fejlesztése gyógypedagógiai kompetencia, amely tevékenység team munkában valósul meg:

- óvodapedagógus
- gyógypedagógus
- szülő
- logopédus
- pszichológus
- fejlesztő pedagógus
- gyógytornász

A sajátos nevelési igényű gyermek fejlesztésének pedagógiai feltételei

A habilitáció és rehabilitációs tevékenység közös céljai

Rehabilitáció, habilitáció az a folyamat, melyben a sajátos nevelési igényű gyermek képessé válik arra, hogy elérje és fenntartsa a társadalmi integrációhoz (beilleszkedéshez) szükséges fizikai, érzékszervi, értelmi és pszichikai állapotát egyénre szabott, tervezett, összetett fejlesztő tevékenység révén.

A habilitációs, rehabilitációs fejlesztő terápiák a **nevelési programra, valamint az egyéni fejlesztési tervekre épülnek**, melyek hozzásegítik a gyermeket ahhoz, hogy:

- a testi, érzékszervi, értelmi, beszéd és egyéb fogyatékosságából, az autizmusból fakadó hiányzó vagy sérült funkciók helyreálljanak vagy újak alakuljanak ki, a meglévő ép funkciók bevonásával,
- szükséges, speciális eszközök használatát megtanulják,
- egyéni sikerek, tulajdonságok, funkciók kifejlődjenek, melyek alkalmassá teszik a társadalmi integrációra.

Az óvodai nevelés és fejlesztés elvei a sajátos nevelési igényű gyermekekre vonatkozóan

Legyen integráló, átfogó, minden részletre kiterjedő, normalizáló, rugalmas, családra, közösségre építő.

- A fejlesztést csak komplex kivizsgálás után szabad elkezdeni.
- Amennyiben részesült korai fejlesztésben, a korai fejlesztésre kell építeni.
- A sérült funkciók miatt biztosítani kell a folyamatos stimulációt, kondicionálást, a fejlesztés fokozatosságát, folyamatosságát, rendszerességét.
- A fejlesztés tevékenységbe, cselekvésbe ágyazott legyen.
- Kellő időt kell biztosítani a tevékenységhez.
- Taktilis, mozgásos, látási, hallási ingerek változatos biztosításával történjen a tapasztalatok szerzése.
- Az alapmozgások kialakítása, fejlesztése folyamatos legyen.
- A szociális készségek fejlesztése kiemelt feladat legyen.
- Az önkiszolgálás fejlesztése, tartós önállóságra nevelés állandóan jelen legyen.
- A gyermek egyéni adottságaihoz alkalmazkodó bánásmódot kapjon.
- Az elvárások igazodjanak a gyermek fejlődési üteméhez, a fejlesztés terhelje.

Differenciált fejlesztés **egyéni fejlesztési terv** keretében történik.

- Kiindulópontja az adott gyermek állapota (óvónői megfigyelések, szakemberek véleménye, szülői tapasztalat).
- A fejlesztés fázisai, fejlesztési célok meghatározottak legyenek.
- Tartalmazza a diagnosztikus mérések helyét, idejét, módját.
- A fejlesztési célok, feladatok a belső tanulási (cselekvési) motiváció kialakulását, megerősítését célozzák.
- Illeszkedjen a helyi nevelési program és a kompetencia alapú programcsomag tevékenység-rendszerébe, és ezáltal fejlessze a gyermek **személyes-, kognitív-, szociális és speciális kompetenciáját**.

A személyi feltételekkel kapcsolatos elvárások

- elfogadó óvodapedagógus
- gyógypedagógus

Az együttneveléshez szükséges kompetenciákkal rendelkező fogadó óvodapedagógus:

- Megfelelően tájékoztatja az óvoda pedagógusait, pedagógiai munkát segítőköt, a szülőket a sajátos nevelési igényű gyermekek befogadására, elfogadására.
- Folyamatosan együttműködik a szülővel a **segítő tanácsadás** eszközével, melynek eredményeként kialakulhat a helyes szülői attitűd a gyermek elfogadásában, konfliktusainak megoldásában, saját helyzetének képviselésében.
- Folyamatosan képzi magát a szükséges pszichológiai, módszertani ismeretekben.
- Rendelkezik a szükséges empátiával, toleranciával, érzékenységgel.
- Szükség esetén egyéni fejlesztési tervet készít, individuális módszereket, technikákat, speciális fejlesztő eszközöket alkalmaz.
- A foglalkozások során a pedagógiai diagnózisban szereplő javaslatokat beépíti a gyermek fejlesztésébe az adott szükségletekhez igazodó módszereket megválasztja.
- Alkalmazkodik az eltérő képességekhez, az eltérő viselkedéshez, a fejlesztési folyamatot az adott gyermek egyéni szükségleteihez igazítja.
- Együttműködik a különböző szakemberekkel.

A gyermek fogyatékoságának típusához igazodó gyógypedagógus:

- Segíti a pedagógiai diagnózis értelmezését, figyelemmel kíséri a gyermek fejlődését.
- Javaslatot tesz a gyógypedagógiai módszerek alkalmazására, egyéni szükségletekhez igazított módszerek kiválasztására, a gyermek igényeihez igazított környezet kialakítására.
- Speciális segédeszközök kiválasztásában segítséget ad.
- Az óvodapedagógus tapasztalatait, észrevételeit figyelembe veszi munkájában.
- Kapcsolatot tart a szülővel a rehabilitáció sikerességét szolgáló ismeretek átadásával.
- Rendszeresen hospitál a csoportban.
- Közvetlenül foglalkozik a gyermekekkel, elsősorban azon a területen, amely csak az ő kompetenciája.

- Koordinálja a rehabilitációs foglalkozásokban részt vevő más szakemberek munkáját (logopédus, gyógytornász).

Befogadó környezet biztosítása:

A Nefelejcs Katolikus Óvoda nevelőtestülete nyitott az integrált nevelésére, amennyiben azt a sajátos nevelési igényű gyermekek szakértői véleménye azt lehetővé teszi, mert:

- nevelőmunkánkban eddig is jelen voltak a sajátos nevelési igényű gyermekek, általában az óvodai nevelés során derül ki a sajátos nevelési igény;
- a nevelőtestületből többen is részt vettek szakirányú továbbképzéseken, képesek az integrált nevelésre és elfogadó magatartással bírnak.

Nevelési programunkban a másság jelenléte és elfogadása kiemelten megjelenik a nevelési célokban:

A személyes bánásmód alapelvei:

- a gyermek személyiségének középpontba helyezése,
- a gyermek értékeinek előtérbe helyezése,
- a gyermek testi-lelki szükségleteinek elfogadása, kiépítése,
- a gyermek önkibontkozásának elfogadása, elősegítése.

Nevelőmunkánkat gyógypedagógus, logopédus, pszichológus és gyógytestnevelő segíti. Rendelkezünk a fejlesztéshez szükséges eszközökkel, az óvoda és a családok kapcsolata partneri.

Csoporttársak el- és befogadó képessége

A helyi nevelési programban megfogalmazott közösségi magatartást, szocializációt kialakító és fejlesztő pedagógiai feladatok megvalósítása során alakuljon ki a gyermekekben, hogy:

- **fogadják el** a sajátos bánásmódot igénylő társaikat,
- vegyék észre milyen erőfeszítést kell tenni a fogyatékos gyermeknek az eredmények eléréséhez,
- ismerjék meg mire képes fogyatékos társuk és milyen erősségei vannak,
- legyen természetes számukra a **segítőkészség, odafordulás**.

Szülő elfogadó képessége

A szülők fogadják el, hogy a fogyatékkal élő gyermekek integrált nevelésben részesülnek óvodánkban, így

- a gyermekek komplex képességei fejleszthetők,
- érzékeljék a gyermek azon tulajdonságait, amelyek csak rá jellemzőek,
- saját gyermekével megtanítják értékelni a másik gyerek másságát is,
- a hangsúly a különböző módszerekkel történő egyéni fejlesztésen van,
- a szabad játék megmarad minden gyermek számára a nevelés egyik eszközének,
- a program figyelembe veszi a gyermekek egyéni és életkori sajátosságait.

A tudatos pedagógiai tervezés elengedhetetlen a mindennapi munkánk során, ezért feladatunk a gyermek alapvető szükségleteinek a biztosítása, érzelmi biztonság nyújtása.

Figyelembe vesszük a gyermek egyéni képességeit, tehetségét, fejlődési ütemét, szociokulturális helyzetét, segítjük tehetsége kibontakozását, valamint hátrányos helyzetéből való felzárkózását a nevelés során.

A nevelés és tanulás tervezése egymással szoros kölcsönhatásban valósítható meg. A gyakorlatban a gyermeket érő élmények, tapasztalatok egyszerre, egy időben jelentkeznek.

Konkréten tervezni egy- kéthetes periódusban optimális, hiszen így tudjuk felhasználni gyermekek spontán ötleteit és tapasztalatait.

Az óvodapedagógusok által vezetett csoportnaplók tartalmazzák a csoporttal kapcsolatos adatokat, információkat, megfigyeléseket, nevelési tervet, szervezési feladatokat, a tanulás tervezését.

A helyi adottságok és az adott évben felvételt nyert gyermekek életkorának figyelembevételével óvodánkban vegyes csoportokat alakítottunk ki.

8. A gyermeki fejlődés mérése

A fejlesztőmunka hatékonyságának ellenőrzése pedagógiai – diagnosztikai eszközökkel történik. A célok eléréséhez szükséges a fejlesztő folyamat ellenőrzése az óvodába lépéstől az óvoda elhagyásáig, ezt szolgálják a pedagógiai-diagnosztikai eszközök.

A személyiséglap szempontjai alapján tájékozódunk a család

- nevelési légköréről
- szociokulturális jellemzőiről
- az alkalmazott nevelési eljárásokról
- a gyermek korai fejlődéséről
- jó eszköze az anyával való kapcsolatfelvételeknek is

A megfigyelés módszere segíti a gyermek fejlődésének jellegzetességeinek folyamatos megfigyelését, a fejlettségfelmérő lapok a fejlesztés folyamatának, a képességstruktúra konkrét megragadását teszik lehetővé.

A megfigyelés területei:

- mozgásfejlettség,
- testséma, téri tájékozódás, térbeli mozgás fejlettsége,
- értelmi fejlettség,
- finommotorikus koordináció fejlettsége,
- nyelvi kifejezőképesség
- a gyermek szociális fejlettsége, érettsége.

Lényeges, hogy a fejlettségmérő lap játékosan mérhető szempontokat és feladatokat tartalmaz. Programunk a problémás területek kiemelt fejlesztését vállalja fel, ezért fejlesztési feladatok megtervezéséhez a folyamatos szintmérés elengedhetetlen.

9. A szülő, a gyermek és a pedagógus együttműködésének formái

Az óvodai nevelés a családi neveléssel együtt, azt kiegészítve szolgálja a gyermek fejlődését. Ennek alapvető feladata a családdal való együttműködés. Az óvodapedagógus tiszteletben tartja a családok

sajátosságait, szokásait.

A kapcsolattartás célja a folyamatos, kétoldalú információcsere, tájékoztatás, tájékozódás, a partnerkapcsolatok erősítése.

Pedagógiai, pszichológiai felkészültségünk, gyermekismeretünk, a gyermek fejlődésért érzett felelősségünk megfelelő alapot teremt a családdal való együttműködésre.

A gyermek személyiségének megismerése, formálása érdekében elengedhetetlennek tartjuk a családlátogatást, a családi környezet megismerését óvodába kerülés előtt.

Középső és nagycsoportban visszatérő látogatásokat teszünk meghatározott céllal.

A napi kapcsolattartás során tapintatosan közeledünk a családhoz, hogy érezzék a szülők segíteni akarásunkat, bizalommal forduljanak hozzánk.

Az általunk összeállított kérdőívekkel felmérjük a szülők igényeit, véleményüket figyelembe vesszük.

Nyílt napokat szervezünk, ahol a szülők figyelemmel kísérhetik gyermekeik óvodai tevékenységét.

A szülőkkel együtt szervezett ünnepek, kirándulások jó alkalmat adnak arra, hogy a szülők megismerkedhessenek az óvoda rendjével, szokásaival, s ezen rendezvények aktív résztvevői és támogatói legyenek.

A szülői értekezletek témáit úgy válogatjuk, hogy szolgálják a szülők pedagógiai kultúrájának fejlődését.

A szülők kéréseit figyelembe véve előadásokat tartunk, illetve szervezünk.

Az óvoda és a szülő kapcsolatának alakulásában fontos szerepet tulajdonítunk a Szülői Szervezetnek. Minden évben elkészítjük közös programtervünket, melyben rögzítjük feladatainkat. A Szülői Szervezet segíti munkánkat, különösen a rendezvények lebonyolítását, illetve anyagi segítséget nyújtanak.

Az óvodapedagógusok, szülők, gyermekek együttműködésének formái, továbbfejlesztésének lehetőségei:

- kiemelt fontosságú a szülőkkel való szoros kapcsolattartás,
- a családlátogatás, a gyermek otthoni környezetének megismerése,
- a fogadóóra, a gyermek fejlődésének a szülővel való együttes nyomon követését szolgálja,
- internetes kapcsolattartás, elektronikus levelezés lehetőségei,
- honlap, faliújság,
- szülői értekezletek szervezése,
- szülői közösség működésének segítése,
- családi napok, nyílt napok lehetőségének megteremtése,
- közös kulturális programok szervezése,
- közös szentmisén való részvétel,
- ünnepeinken való részvételek,
- az óvodát népszerűsítő egyedi programok megvalósítása.

Kapcsolat az óvodába lépés előtti intézményekkel:

- a bölcsődével,
- a szociális intézményekkel.

Kapcsolat az óvodai élet során:

- az intézmény fenntartójával,
- a Szent Imre Katolikus Általános Iskolával,
- a plébánossal (Kisboldogasszony plébánia, Zsombó),
- a társintézményekkel (egyházmegyei katolikus óvodákkal),
- a Polgármesteri Hivatallal (Zsombó, Alkotmány u. 3.),
- a Pedagógiai Szakszolgálattal,
- a KPSZTI-vel (1071 Bp., Városligeti fasor 42.),
- a Családsegítő Központtal,
- a gyermekvédelmi kapcsolattartóval,
- a Szakértői és Rehabilitációs Bizottsággal,
- a Kormányhivatalokkal és a Tankerületekkel,
- az egészségügyi szervezetekkel,
- a gyermekorvosi rendelővel,
- a közművelődési intézményekkel (József Attila Közösségi Ház).

A kapcsolattartás formái, módszerei alkalmazkodnak a feladatokhoz és a szükségletekhez. A kapcsolatok kialakításában az óvoda a kezdeményező.

Munkaközösségi foglalkozások keretében kapcsolatot tartunk más óvodákkal.

Kölcsönös tapasztalatcserét, szakmai megbeszéléseket, bemutató foglalkozásokat szervezünk.

10. Legitimációs záradék

Az óvodapedagógus, pedagógus a szülők részére szülői értekezlet keretében ad tájékoztatást a pedagógiai programról.

A nevelési program elfogadásáról a nevelőtestület jogosult dönteni 50 % +1 fő arányban.

A program módosítására sor kerülhet:

- törvényi változás következtében,
- fenntartói határozat következtében.

A program gyakorlati alkalmazása során a változtatás szükségességéről az óvodapedagógusok véleménye alapján, a változtatás döntési aránya 50 %+1 fő.

A pedagógiai program nyilvános, megtekinthető

- az óvoda irodájában, nyitvatartási időben,
- az intézmény honlapján.

A Nefelejcs Katolikus Óvoda pedagógiai programját a nevelőtestület felülvizsgálta és módosította: 2013. március 25-n.

Jelen pedagógiai program az intézmény fenntartójának, a Szeged-Csanádi Egyházmegyének a jóváhagyásával lép hatályba.

Módosítás csak a nevelőtestület elfogadásával és a fenntartó jóváhagyásával lehetséges.

A nevelőtestület a nevelési programot egyhangúan elfogadta.

Zsombó, 2013.március 27.

.....
Fogasné Matula Zsuzsanna
óvodavezető

11. Ratifikációs záradék

I.

Jegyzőkönyv

A Nefelejcs Katolikus Óvoda Pedagógiai Programját a szülői szervezet véleményezte.

Zsombó, 2013. március 26.

.....
Szabó Edit
Szülői Szervezet vezetője

II.

Jegyzőkönyv

A Nefelejcs Katolikus Óvoda Pedagógiai Programját a nevelőtestület 2013. március 25-én 100% arányban elfogadta.

1.	Baló Éva	
2.	Dékányné Vass Anikó	
3.	Fodor Ilona	
4.	Fogasné Matula Zsuzsanna	
5.	Kormányos Szilvia	
6.	Kotroczó Edit	
7.	Lajkó Nikolett	
8.	Ráczné Patik Gabriella	
9.	Táborosi Renáta	
10.	Tokodi Jánosné	
11.	Tóthné Gajdacs Mónika	
12.	Veszélcáné Czékus Erika	
13.	Zádori Aliz	

Zsombó, 2013. március 27.

.....
Fogasné Matula Zsuzsanna
óvodavezető

1. sz. melléklet

A KOMPETENCIA ALAPÚ ÓVODAI PROGRAM ADAPTÁCIÓJA

A 2009-2010-es nevelési év során a Társadalmi Megújulás Operatív Program 3.1.4 pályázat lehetővé tette óvodánkban a kompetencia alapú programcsomag alkalmazásával az óvodapedagógusok módszertani kultúrájának korszerűsítését, a program megvalósításához szükséges eszköztár beszerzését, az óvodapedagógusok továbbképzését. Az 1. számú melléklet tartalmazza a Kompetencia-alapú programcsomag adaptálásának tervét. A 2. számú melléklet tartalmazza a TÁMOP 3.1.4 pályázat fenntartási tervét.

Inkluzív nevelés, integráció

Az óvodapedagógiai munkánk legnagyobb kihívása az elmúlt években és a jövőben is az integráció sikeres megvalósítása lesz. Különös figyelmet fordítunk a hátrányos, halmozottan hátrányos helyzetű és sajátos nevelési igényű gyermekekre, valamint a tehetségek továbbfejlesztésére. Óvodai nevelésünkben a gyermeki jogokat az egyenlő hozzáféréssel és egyéni gondoskodással biztosítjuk. Érvényesítjük a diszkriminációmentességet, a szegregációmentességet és az integrációt.

1.számú melléklet

CÉL: A KOMPETENCIA ALAPÚ ÓVODAI PROGRAM ADAPTÁCIÓJA a TÁMOP 3.1.4-08/2-2009-0212 „Kompetencia alapú oktatás, egyenlő hozzáférés - innovatív intézményekben” c. pályázat keretében.

Pályázó neve, címe: Zsombó-Csólyospálos Községek Önkormányzata 6792 Zsombó, Alkotmány u. 3.

Feladat-ellátási helyek neve, címe: Zsombó-Csólyospálos Községek Általános Iskolája, Óvodája, Alapfokú Művészetoktatási Intézménye Nefelejcs Óvoda 6792 Zsombó, Mária tér 1-2.

Implementációban résztvevő óvodai csoportok száma: 4 csoport

Implementációban résztvevő pedagógusok száma: 4 fő óvodapedagógus

A program elemei	Az adaptáció mértéke	Az adaptáció módja	Mely óvodai dokumentumokban jelenik meg? (illesztés)	ELVÁRT EREDMÉNY
I. Elméleti alapvetések				
1.Óvoda-iskola átmenet szakmai koncepciója	teljes	koncepcionálisan	- Helyi óvodai nevelési program - Fejlődési napló - Csoportnapló	A szakmai koncepció szellemisége az óvoda nevelési gyakorlatát áthatja.
2.Inkluzív nevelés, integráció szakmai koncepciója	teljes	koncepcionálisan	- Helyi óvodai nevelési program - Fejlődési napló - Csoportnapló	A szakmai koncepció szellemisége az óvoda nevelési gyakorlatát áthatja.
3.Játék, erkölcsi-érzelmi nevelés szakmai koncepciója	teljes	koncepcionálisan	- Helyi óvodai nevelési program - Fejlődési napló - Csoportnapló	A szakmai koncepció szellemisége az óvoda nevelési gyakorlatát áthatja
II. Tématerv-javaslatok				
A külső világ tevékeny megismerése	részleges	módszertani gyűjteményként kötetlen formában	Csoportnapló	Változatos gyermeki tevékenység-rendszer biztosítása

Vizuális nevelés	részleges	módszertani gyűjteményként, kötetlen formában	Csoportnapló	Változatos gyermeki tevékenység-rendszer
Irodalom-anyanyelv	részleges	módszertani gyűjteményként kötetlen formában	Csoportnapló	Változatos gyermeki tevékenység-rendszer
III. Kiegészítő kiadványok				
1. Játszunk? Természetesen	részleges	módszertani gyűjteményként kötetlen formában	Csoportnapló	Változatos gyermeki tevékenység-rendszer
2. Zenevárázs és Hangos melléklet	részleges	koncepcionalisan és módszertani gyűjteményként kötetlen formában	- Helyi óvodai nevelési program - Csoportnapló	Változatos gyermeki tevékenység-rendszer
3. Bábjáték	részleges	koncepcionalisan	- Helyi óvodai nevelési program	Módszertani elemek beépülése a nevelési gyakorlatba.
4. Néphagyomány	részleges	koncepcionalisan és módszertani gyűjteményként kötetlen formában	- Helyi óvodai nevelési program - Csoportnapló	Változatos gyermeki tevékenység-rendszer Módszertani elemek beépülése a nevelési gyakorlatba.
5. Kiegészítő segédlet	részleges	módszertani gyűjteményként kötetlen formában	- Csoportnapló	Változatos gyermeki tevékenység-rendszer
6. Játék bábokkal, játékok a Meseládikóval	részleges	módszertani gyűjteményként kötetlen formában	- Csoportnapló	Változatos gyermeki tevékenység-rendszer
7. Varázseszközök az óvodában	részleges	koncepcionalis	- Helyi óvodai nevelési program	Módszertani elemek beépülése a nevelési gyakorlatba.

8. Kóstolgotó	részleges	koncepcionális, módszertani gyűjteményként kötetlen formában	- Helyi óvodai nevelési program - Csoportnapló	Változatos gyermeki tevékenységrendszer Módszertani elemek beépülése a nevelési gyakorlatba.
9. Játék, tánc, élet	részleges	módszertani gyűjteményként kötetlen formában	- Helyi óvodai nevelési program - Csoportnapló	Változatos gyermeki tevékenységrendszer Módszertani elemek beépülése a nevelési gyakorlatba.
10. Felfedezések a természetben	részleges	módszertani gyűjteményként kötetlen formában	- Csoportnapló	Változatos gyermeki tevékenységrendszer.
11. A gyermek fejlődésének nyomon követése	részleges	koncepcionálisan, a megfigyelési szempontok alkalmazásával	- Helyi óvodai nevelési program - Fejlődési napló	Hatékonyabb gyermekmegismerésre alapozott egyénre szabott differenciált fejlesztés.
12. Anyanyelvi nevelés	részleges	módszertani gyűjteményként kötetlen formában	- Helyi óvodai nevelési program - Csoportnapló	Változatos gyermeki tevékenységrendszer Módszertani elemek beépülése a nevelési gyakorlatba.
IV. Módszerek differenciálás	részleges	kompetencia-fejlesztés egyéni fejlesztési tervek alapján.	- Helyi óvodai nevelési program - Fejlődési napló - Csoportnapló	A gyermekek képességek szerinti egyéni fejlesztése.
projekt	részleges	koncepcionálisan projekt tervezés és megvalósítás módszertana	- Helyi óvodai nevelési program - Csoportnapló	A projekttervezés gyakorlattá válása. Komplex tevékenységrendszerek kidolgozása gyermeki kezdeményezésre.
kooperatív technikák	részleges	koncepcionálisan és	- Helyi óvodai nevelési program	Együttműködési stratégiák

		módszertani gyűjteményként	- Csoportnapló	tudatos fokozása a gyermekek nevelése során.
--	--	----------------------------	----------------	--

2. számú melléklet

A TÁMOP-3.1.4-08/2-2008-0212 „Kompetencia alapú oktatás, egyenlő hozzáférés – innovatív intézményekben” című projekt

FENNTARTHATÓSÁGI TERVE

Zsombó-Csólyospálos Községek Általános Iskolája, Óvodája, Alapfokú Művészetoktatási Intézménye Nefelejcs Óvoda

2011-2015

A projekt feladat	Az adaptációt igazoló dokumentum	A fenntartásért felelős személy	Fenntartási időszak					Indikátorok	Indikátorok teljesülését igazoló dokumentumok
			2011	2012	2013	2014	2015		
<i>A kompetencia alapú nevelés implementációja</i>									

<p>Az óvodai kompetencia fejlesztő programcsomag bevezetése 4 óvodai csoportban 4 óvodapedagógus bevonásával</p>	<p>- helyi óvodai nevelési program - csoportnapló - projekt szakmai beszámoló</p>	<p>bevonott óvodapedagógusok, szakmai vezető</p>	<p>adaptációs terv szerint</p>	<p>adaptációs terv szerint</p>	<p>adaptációs terv szerint</p>	<p>adaptációs terv szerint</p>	<p>adaptációs terv szerint</p>	<p>4 gyermekcsoport 4 pedagógus</p>	<p>- helyi óvodai nevelési program - csoportnapló</p>
<p>Innováció: átfogó intézmény-fejlesztés</p>									
<p>1. Helyi óvodai nevelési program módosítása</p>	<p>- helyi óvodai nevelési program -- projekt szakmai beszámolója</p>	<p>bevonott óvodapedagógusok, szakmai vezető</p>	<p>kötelező érvényű HOP</p>	<p>kötelező érvényű HOP</p>	<p>kötelező érvényű HOP</p>	<p>kötelező érvényű HOP</p>	<p>kötelező érvényű HOP</p>	<p>nem releváns</p>	<p>nem releváns</p>
<p>2. A pedagógusok fejlesztési, innovációs tevékenységének támogatása: Egészséges életmódra nevelés program</p>	<p>- Helyi óvodai nevelési program - Csoportnapló</p>	<p>bevonott óvodapedagógusok, szakmai vezető</p>	<p>1 alkalommal megvalósítandó projekt</p>	<p>1 alkalommal megvalósítandó projekt</p>	<p>1 alkalommal megvalósítandó projekt</p>	<p>1 alkalommal megvalósítandó projekt</p>	<p>1 alkalommal megvalósítandó projekt</p>	<p>1 projekt 1 program</p>	<p>- Csoportnapló - Projekt dokumentáció</p>

A hátrányos helyzetű és SNI gyermekek esélyegyenlőségének javítása									
SNI továbbképzésen való részvétel	- Helyi óvodai nevelési program - Csoportnapló	bevont óvodapedagógusok, szakmai vezető	kötelező feladat a HOP szerint	kötelező feladat a HOP szerint	kötelező feladat a HOP szerint	kötelező feladat a HOP szerint	kötelező feladat a HOP szerint	nem releváns	nem releváns
Innováció: saját fejlesztések:									
„Árkon-bokron által” projekt	- Helyi óvodai nevelési program - Csoportnapló	bevont óvodapedagógusok, szakmai vezető	kötelező feladat a HOP szerint	kötelező feladat a HOP szerint	kötelező feladat a HOP szerint	kötelező feladat a HOP szerint	kötelező feladat a HOP szerint	évente 1 db	
Innováció: jó gyakorlatok átvétele:									
Projekt tervezése, szervezése és lebonyolítása lakóhelyünk megismerésére	- Helyi óvodai nevelési program - Intézményi minőség-irányítási program - Adaptációs terv	bevont óvodapedagógusok, szakmai vezető	adaptációs terv szerint	adaptációs terv szerint	adaptációs terv szerint	adaptációs terv szerint	adaptációs terv szerint	nem releváns	nem releváns

Nefelejcs Katolikus Óvoda 6792 Zsombó, Mária tér 1-2.

Pedagógiai Program
